

Λεύκαρα

ΠΑΝΑΓΙΑ ΛΕΙΒΑΔΙΩΤΙΣΣΑ

ΛΕΥΚΑΡΑ—ΛΑΡΝΑΚΑ

Βήμα 1
Λεύκαρ-Σταθμός Κοφίνου
Αρ. Λεωφορείου 405
ΔΕΥΤΕΡΑ—ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ
6:00, 8:30, 16:00, (21:15 μόνο Παρ.)
ΣΑΒΒΑΤΟ-ΚΥΡΙΑΚΗ & ΑΡΓΙΕΣ
8:00, 10:30, 14:45, (19:15 μόνο Σαβ.)

Βήμα 2
Σταθμός Κοφίνου-Σταθμός Λάρ-
νακας Αρ. Λεωφορείου 408
ΔΕΥΤΕΡΑ-ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ
6:30, 9:00, 16:30, 17:45
ΣΑΒΒΑΤΟ-ΚΥΡΙΑΚΗ & ΑΡΓΙΕΣ
8:30, 11:00, 15:15

ΛΕΥΚΑΡΑ—ΛΕΥΚΩΣΙΑ

Βήμα 1
Λεύκαρ-Σταθμός Κοφίνου
Αρ. Λεωφορείου 405
ΔΕΥΤΕΡΑ—ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ
6:00, 8:30, 16:00, (21:15 μόνο Παρ.)
ΣΑΒΒΑΤΟ-ΚΥΡΙΑΚΗ & ΑΡΓΙΕΣ
8:00, 10:30, 14:45, (19:15 μόνο Σαβ.)

Βήμα 2
Σταθμός Κοφίνου-Λευκωσία
ΥΠΕΡΑΣΤΙΚΑ ΛΕΩΦΟΡΕΙΑ ΛΤΔ
ΔΕΥΤΕΡΑ-ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ
6:30, 7:45, 8:45, 10:15, 11:45, 13:15,
15:15, 17:15, 20:15*
ΣΑΒΒΑΤΟ-ΚΥΡΙΑΚΗ & ΑΡΓΙΕΣ
9:15, 11:15, 12:15, 15:45*, 16:45*

ΛΕΥΚΑΡΑ—ΛΕΜΕΣΟΣ

Βήμα 1
Λεύκαρ-Σταθμός Κοφίνου
Αρ. Λεωφορείου 405
ΔΕΥΤΕΡΑ—ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ
6:00, 8:30, 16:00, (21:15 μόνο Παρ.)
ΣΑΒΒΑΤΟ-ΚΥΡΙΑΚΗ & ΑΡΓΙΕΣ
8:00, 10:30, 14:45, (19:15 μόνο Σαβ.)

Βήμα 2
Σταθμός Κοφίνου-Λεμεσός
ΥΠΕΡΑΣΤΙΚΑ ΛΕΩΦΟΡΕΙΑ ΛΤΔ
ΔΕΥΤΕΡΑ-ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ
8:15, 9:45, 10:45, 11:45, 13:15, 15:15,
16:15, 17:15, 20:15*
ΣΑΒΒΑΤΟ-ΚΥΡΙΑΚΗ & ΑΡΓΙΕΣ
7:45, 9:45, 11:15, 13:45, 14:45, 17:45

ΛΑΡΝΑΚΑ—ΛΕΥΚΑΡΑ

Βήμα 1
Σταθμός Λάρνακας-Σταθμός Κοφίνου
Αρ. Λεωφορείου 408
ΔΕΥΤΕΡΑ—ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ
5:45, 8:30, 13:45, 17:15
ΣΑΒΒΑΤΟ-ΚΥΡΙΑΚΗ & ΑΡΓΙΕΣ
7:45, 10:15, 14:30

Βήμα 2
Σταθμός Κοφίνου-Λεύκαρ
Αρ. Λεωφορείου 405
ΔΕΥΤΕΡΑ-ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ
6:30, 9:00, 14:30, 17:45 (20:00, 1:00
μόνο Παρ.)
ΣΑΒΒΑΤΟ-ΚΥΡΙΑΚΗ & ΑΡΓΙΕΣ
8:30, 11:00, 15:15 (1:00 μόνο Σαβ.)

ΚΑΝΟΝΙΚΑ ΕΙΣΙΤΗΡΙΑ
ΓΙΑ ΛΕΥΚΩΣΙΑ Ή ΛΕΜΕΣΟ
(ΥΠΕΡΑΣΤΙΚΩΝ ΔΙΑΔΡΟΜΩΝ)

Μονής Διαδρομής € 4,00
Ημερήσιο Εισιτήριο € 7,00
Επταήμερο Εισιτήριο € 35,00
Μηνιαίο Εισιτήριο € 100,00
Ετήσιο Εισιτήριο € 1000,00

ΛΕΥΚΩΣΙΑ—ΛΕΥΚΑΡΑ

Βήμα 1
Πλατεία Σολωμού-Σταθμός Κοφίνου
ΥΠΕΡΑΣΤΙΚΑ ΛΕΩΦΟΡΕΙΑ ΛΤΔ
ΔΕΥΤΕΡΑ—ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ
7:30, 9:00, 10:00, 11:00, 12:30, 14:30,
15:30, 16:30, 17:00,
ΣΑΒΒΑΤΟ-ΚΥΡΙΑΚΗ & ΑΡΓΙΕΣ
7:00, 9:00, 10:30, 13:00, 14:00, 17:00*

Βήμα 2
Σταθμός Κοφίνου-Λεύκαρ
Αρ. Λεωφορείου 405
ΔΕΥΤΕΡΑ-ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ
9:00, 14:30, 17:45 (20:00, 1:00 μόνο
Παρ.)
ΣΑΒΒΑΤΟ-ΚΥΡΙΑΚΗ & ΑΡΓΙΕΣ
8:30, 11:00, 15:15 (1:00 μόνο Σαβ.)

ΚΑΝΟΝΙΚΑ ΕΙΣΙΤΗΡΙΑ
ΓΙΑ ΛΑΡΝΑΚΑ Ή ΕΝΤΟΣ
ΤΩΝ ΠΟΛΕΩΝ ΛΑΡΝΑΚΑΣ
ΚΑΙ ΛΕΜΕΣΟΥ

Μονής Διαδρομής € 1,00
Ημερήσιο Εισιτήριο € 2,00
Επταήμερο Εισιτήριο € 10,00
Μηνιαίο Εισιτήριο € 30,00
Ετήσιο Εισιτήριο € 300,00

ΛΕΜΕΣΟΣ—ΛΕΥΚΑΡΑ

Βήμα 1
Νέο Λιμάνι Λεμεσού-Σταθμός Κοφίνου
ΥΠΕΡΑΣΤΙΚΑ ΛΕΩΦΟΡΕΙΑ ΛΤΔ
ΔΕΥΤΕΡΑ—ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ
5:45, 7:00, 8:00, 9:30, 11:00, 12:30,
14:30, 16:30, 19:30*
ΣΑΒΒΑΤΟ-ΚΥΡΙΑΚΗ & ΑΡΓΙΕΣ
7:00, 8:30, 10:30, 11:30, 15:00, 16:00

Βήμα 2
Σταθμός Κοφίνου-Λεύκαρ
Αρ. Λεωφορείου 405
ΔΕΥΤΕΡΑ-ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ
6:30, 9:00, 14:30, 17:45 (20:00, 1:00 μό-
νο Παρ.)
ΣΑΒΒΑΤΟ-ΚΥΡΙΑΚΗ & ΑΡΓΙΕΣ
8:30, 11:00, 15:15 (1:00 μόνο Σαβ.)

ΚΑΝΟΝΙΚΑ ΕΙΣΙΤΗΡΙΑ
ΠΟΛΛΑΠΛΩΝ ΔΙΑΔΡΟΜΩΝ
ΠΑΓΚΥΠΡΙΑ (ισχύουν
για όλες τις επαρχίες και
τις υπεραστικές διαδρομές)

Ημερήσιο Εισιτήριο € 10,00
Εφταήμερο Εισιτήριο € 50,00
Μηνιαίο Εισιτήριο € 150,00

Οι φοιτητές δικαιούνται 50% έκπτωση στις πιο πάνω τιμές

*Τα δρομολόγια με αστερίσκο δεν συνδέονται με άλλη γραμμή για επιστροφή στα Λεύκαρ την ίδια μέρα

Τα δρομολόγια έχουν υπολογιστεί με τα εξής δεδομένα:

• Χρονική διάρκεια διαδρομής Λεμεσού-Κοφίνου: 45 λεπτά, • Χρονική διάρκεια διαδρομής Λευκωσίας- Κοφίνου: 45 λεπτά

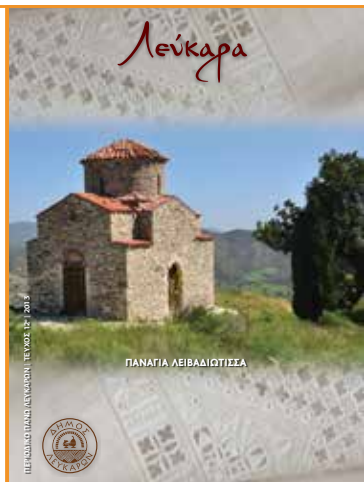
Πηγή πληροφοριών: Τμήμα οδικών μεταφορών: <http://www.mcw.gov.cy>

Για περισσότερες πληροφορίες: Λ.Λ.Λ.Α ΥΠΕΡΑΣΤΙΚΑ ΛΕΩΦΟΡΕΙΑ ΛΤΔ Τηλ. 23819090/23821318

Διακίνηση εντός των πόλεων: Λευκωσία — ΟΣΕΛ, τηλ. 77777755, 22468088

Λεμεσός— ΕΜΕΛ, τηλ. 77778121, Λάρνακα - Ζήνων Λεωφορεία, τηλ. 80007744, 24665531, 24665541

Λεύκαρα | Περιεχόμενα

ΛΕΥΚΑΡΑ

Τεύχος 12^ο / 2013

Επιμέλεια από
Συντακτική Επιτροπή

Ιδιοκτησία

ΔΗΜΟΣ ΛΕΥΚΑΡΩΝ

Επικοινωνία

τηλ.: +357 24342422

+357 24342822

φαξ: +357 24342769

email: info@lefkara.org.cy

web site: www.lefkara.org.cy

Σχεδιασμός - Εκτύπωση

Τυπογραφεία Νέα Εστία

τηλ.: +357 24638776

φαξ: +357 24638541

neaestia@cablenet.com.cy

Μήνυμα συντακτικής επιτροπής	4
Δράσεις και Ενέργειες Δήμου	5
Λευκαρίτικο Κέντημα - UNESCO	9
Ευρωπαϊκά Προγράμματα	10
Πορτραίτα	12
Ήθη και έθιμα	17
Ιστορικές Αναφορές	20
Περιβαλλοντικά θέματα	23
Πολιτιστικά	24
Οργάνωση και Αναβίωση Παλιών Επαγγελμάτων	25
Οργανωμένα Σύνολα	26
Εκπαιδευτήρια	28
Πωλούνται - Ενοικιάζονται	31

ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΠΑΝΤΟΠΩΛΕΙΟ

ΣΤΟ ΔΗΜΟ ΛΕΥΚΑΡΩΝ

Ο Δήμος Λευκάρων αντιλαμβανόμενος τις δύσκολες στιγμές που περνούν μερικές οικογένειες τόσο συγχωριανών μας όσο και της γύρω περιοχής, λόγω ακριβώς της οικονομικής κρίσης και θέλοντας να βοηθήσει, οργάνωσε με τη βοήθεια των Υπεραγορών του Δήμου και εθελοντών το Κοινωνικό Παντοπωλείο

Η όλη προσπάθεια βρήκε μεγάλη ανταπόκριση από τους Δημότες.

Λεύκαρα | Μήνυμα Συντακτικής Επιτροπής

Με την παρούσα έκδοση γίνεται προσπάθεια για αναβάθμιση της ύλης του περιοδικού μας με κείμενα που αναφέρονται σε αλλοτινές εποχές που αγγίζουν ήθη και έθιμα των Λευκάρων και σε πορτραίτα αξιολογών Λευκαριτών που είχαν ξεχωριστή σταδιοδρομία στον τομέα τους.

Εκτός από την έκθεση των δραστηριοτήτων του Δήμου που γίνονται με σκοπό την προβολή των Λευκάρων και την ευημερία και πρόοδο των δημοτών του, οι δραστηριότητες του Δήμου που περιλαμβάνουν τη συμμετοχή του σε σημαντικά Ευρωπαϊκά προγράμματα, πιστεύουμε ότι ενδιαφέρουν το αναγνωστικό κοινό του περιοδικού μας. Για τούτο και εκτίθενται με αρκετές λεπτομέρειες.

Το περιοδικό «Λεύκαρα» επιθυμεί να φιλοξενήσει συνεργασίες που έχουν οποιαδήποτε σχέση με την κοινότητα. Πληροφορίες αναφορικά με τη λευκαρίτικη παράδοση, ήθη και έθιμα, ιστορικές αναφορές, παλιά επαγγέλματα που εξέλιπαν, πολιτιστική και θρησκευτική ζωή, λευκαρίτικη κουζίνα, κλωρίδα, παλιές φωτογραφίες, είναι ευπρόσδεκτες και θα δημοσιεύονται στο περιοδικό.

Από τη συντακτική επιτροπή

33ο ΦΕΣΤΙΒΑΛ ΛΕΥΚΑΡΩΝ

10 - 17 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ 2013 (ΠΡΟΚΑΤΑΡΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ)

Για οποιοσδήποτε πιθανές αλλαγές θα υπάρξει έγκαιρη ενημέρωση

ΣΑΒΒΑΤΟ 10 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ

ΤΕΛΕΤΗ ΕΝΑΡΞΗΣ

Μουσικό πρόγραμμα με τραγούδια του Μάριου Τόκα με τον Κώστα Χατζηχριστοδούλου .

ΕΓΚΑΙΝΙΑ ΕΚΘΕΣΗΣ

Εγκαίνια Έκθεσης Κεντημάτων και Αργυροχοΐας με συμμετοχή εκθετών από Κύπρο, Κρήτη και Χίο.

ΚΥΡΙΑΚΗ 11 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ

ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ BRIDGE- Lefkara

Bridge Club 10:00 – 13:00

Δηλώσεις Συμμετοχής μέχρι τις 02/08/2013 στο τηλέφωνο 99399270

ΑΙΜΟΔΟΣΙΑ 11:00

Δημοτικό Σχολείο Λευκάρων

ΗΜΕΡΑ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ 18:00 – 21:00

Παιδικό πανηγύρι με ζωγραφική, κατασκευές, ζογκλέρ, ταχυδακτυλουργό και παράσταση από Θέατρο Σκιών.
ΜΟΥΣΙΚΗ ΒΡΑΔΙΑ ΑΠΟ ΤΟ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟ ΟΜΙΛΟ ΛΕΥΚΑΡΩΝ 20:30

ΤΡΙΤΗ 13 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ

ΛΕΥΚΑΡΙΤΙΚΗ ΒΡΑΔΙΑ 20:30

Μουσικοχορευτική βραδιά με τη χορωδία και τις χορευτικές ομάδες του Δήμου Λευκάρων.

ΤΕΤΑΡΤΗ 14 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ

ΕΚΘΕΣΗ ΖΩΓΡΑΦΙΚΗΣ από το Εργαστήρι Ζωγραφικής του Δήμου. **Παράλληλα με την Έκθεση θα διεξαχθούν δραστηριότητες ανάδειξης χειροτεχνικών προϊόντων**

ΘΕΑΤΡΙΚΗ ΠΑΡΑΣΤΑΣΗ από τη Θεατρική Ομάδα του Δήμου Λευκάρων με την κωμωδία του Μ.Γ. Πιτσιλίδη «Βουράτε ν' αρμάσουμε την Αντριάνα»

ΠΕΜΠΤΗ 15 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ

ΜΝΗΜΟΣΥΝΟ

Εθνικό Μνημόσυνο και Προσκλητήριο Πεσόντων Λευκαριτών κατά τους Εθνικούς Αγώνες ΧΟΡΟΕΣΠΕΡΙΔΑ ΠΡΟΣ ΤΙΜΗ ΤΩΝ ΑΠΟΔΗΜΩΝ ανοικτή για όλους.

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 16 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ

ΒΡΑΔΙΝΟ ΜΠΑΡΑΚΙ 21:30

DJ & KARAOKE στο βραδινό μπαράκι στην ταράτσα του Χώρου Στάθμευσης

ΣΑΒΒΑΤΟ 17 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ

Χορός φίλων και Αποδήμων Κάτω Λευκάρων

ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΠΑΝΤΟΠΩΛΕΙΟ

Η οικονομική δυσπραγία που μαστίζει τον τόπο μας δεν άφησε ανεπηρέαστη την κοινότητά μας. Το Δημοτικό Συμβούλιο εκδηλώνοντας έμπρακτα την κοινωνική ευαισθησία του προχώρησε στην ίδρυση του θεσμού τού «Κοινωνικού Παντοπωλείου». Το Παντοπωλείο ξεκίνησε τη λειτουργία του τον Νοέμβριο του 2012 και προσφέρει είδη πρώτης ανάγκης και τρόφιμα σε οικογένειες που έχουν ανάγκη.

Η διανομή των τροφίμων γίνεται από ομάδα εθελοντών τόσο στα Λεύκαρα όσο και στις γύρω κοινότητες. Ο Δήμος ευχαριστεί όσους συμβάλουν στην επιτυχία του θεσμού.

Εισφορές για το σκοπό αυτό έγιναν από το Σύνδεσμο Λευκαριτών Μεγάλης Βρετανίας και την Παγκύπρια Οργάνωση Πενταμελούς Οικογένειας (Π.Ο.Π.Ο.).

ΔΕΝΔΡΟΦΥΤΕΥΣΗ

Στις συνεχείς προσπάθειές του για αναβάθμιση του Φυσικού Περιβάλλοντος ο Δήμος σε συνεργασία με το Κίνημα Οικολόγων Περιβαλλοντιστών οργάνωσε δενδροφύτευση στις 10 Φεβρουαρίου και 2 Μαρτίου 2013. Η δενδροφύτευση κάλυψε τον δρόμο Σκαρίνου – Λευκάρων που είχε καεί από πυρκαγιά το καλοκαίρι του 2012. Φυτεύτηκαν 220 πεύκα και κυπαρίσσια που παραχώρησε ο Δήμος. Το δε Κίνημα Οικολόγων συνέβαλε οικονομικά στην όλη προσπάθεια.

Εκφράζουμε ιδιαίτερες ευχαριστίες στον Πολιτιστικό Όμιλο και στις ομάδες εθελοντών που βοήθησαν στη δενδροφύτευση.

ΑΝΑΚΥΚΛΩΣΗ

Ο Δήμος εφαρμόζοντας την περιβαλλοντική του πολιτική αποφάσισε την ίδρυση και λειτουργία Υπηρεσίας συλλογής ανακυκλώσιμων υλικών στα όρια του Δήμου. Γι' αυτό το σκοπό σε τρία σημεία του Δήμου τοποθετήθηκαν ειδικοί κάδοι για συλλογή ανακυκλώσιμων υλικών. Σύμφωνα με τις νέες Ευρωπαϊκές Οδηγίες, πρέπει να εφαρμόζουμε τη ΔΙΑΛΟΓΗ ΣΤΗΝ ΠΗΓΗ για να μειώσουμε τον όγκο των σκουβάλων έτσι ώστε να μειωθούν τα σκουπίδια που καταλήγουν στις χωματερές και να δώσουμε ξανά ζωή στα άχρηστα υλικά που μέχρι σήμερα τα πετάμε ανεξέλεγκτα. Πέραν της μεγάλης περιβαλλοντικής σημασίας της ανακύκλωσης αναμένεται να μειωθεί και το κόστος που καταβάλλει ο Δήμος από τα σκύβαλα που μεταφέρονται στο Χ.Υ.Τ.Υ. Κόσινης. Αυτό θα έχει συνεπώς όφελος και στους δημότες αφού αν υπάρξει η ανάλογη συνεργασία του κοινού δεν θα προκύπτει ανάγκη για συνεχή αύξηση των τελών σκουβάλων που επιβάλλει ο Δήμος. Έχει σταλεί ενημερωτικό υλικό στο κοινό μέσω των λογαριασμών υδατοπρομήθειας με λεπτομέρειες για τα ανακυκλώσιμα υλικά .

Κάδοι έχουν τοποθετηθεί στα ακόλουθα σημεία του Δήμου:

Έξω από το Γυμνάσιο Λευκάρων, στο χώρο στάθμευσης στάθμευσης του Νοσοκομείου και δίπλα από το παλαιό Γηροκομείο.

Ρεύμα Ανακύκλωσης ρούχων

Στον μεταλλικό μοβ κάδο που βρίσκεται στον χώρο στάθμευσης του Νοσοκομείου τοποθετούνται τα προς ανακύκλωση ρούχα, παπούτσια, τσάντες, κουρτίνες, λευκά είδη και ζώνες.

Ρεύμα μπαταριών

Στον κυλινδρικό κάδο που βρίσκεται στα σημεία (α) Δημαρχείο και (β) Ταχυδρομείο τοποθετούνται μικρές μπαταρίες παιχνιδιών/κινητών τηλεφώνων και laptop.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΗΣ ΤΗΣ ΓΕΙΤΟΝΙΑΣ

Πραγματοποιήθηκε στις 11 Μαρτίου 2013 στο Δημοτικό Σχολείο Λευκάρων από τον Δήμο σε συνεργασία με το Αρχηγείο Αστυνομίας ενημερωτική συνάντηση με θέμα **Παρατηρητές της Γειτονιάς**. Ομιλητής στη συγκέντρωση ήταν ο Ανώτερος Υπαστυνόμος κ. Πέτρος Πατούρας, υπεύθυνος γραφείου πρόληψης εγκλημάτων. Στόχος αυτού του θεσμού είναι η πρόληψη της εγκληματικότητας και η ενίσχυση του αισθήματος ασφάλειας μέσα στην κοινότητα. Το πρόγραμμα στηρίζεται καθαρά στον εθελοντισμό και η αποδοχή και στήριξή του από τους δημότες αποτελεί προϋπόθεση για την επιτυχία του. Καλούμε όλους τους ενδιαφερομένους να εγγραφούν στο πρόγραμμα αποτεινόμενοι στα γραφεία του Δήμου.

ΕΠΙΣΚΕΨΗ ΤΗΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗΣ ΑΘΗΝΩΝ

Ο Δήμος Λευκάρων φιλοξένησε όπως κάθε χρόνο φοιτητές και καθηγητές της φιλοσοφικής σχολής του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών στις 25 Μαρτίου 2013. Τους φοιτητές και καθηγητές υποδέχθηκε ο Δήμαρχος και μέλη του Δημοτικού Συμβουλίου. Ο Δήμαρχος αφού καλωσόρισε εγκάρδια τους φιλοξενούμενους αναφέρθηκε στο φυσικό και πολιτιστικό πλούτο των Λευκάρων και βεβαίως στα Λευκαρίτικα Κεντήματα για τα οποία έκανε ιδιαίτερη αναφορά. Επισήμανε για άλλη μια φορά τους στενούς δεσμούς που δένουν την Ελλάδα και την Κύπρο και εξέφρασε την αισιοδοξία του ότι σύντομα θα ξεπεράσουμε την οικονομική κρίση. Στη συνέχεια παρουσιάστηκε σύντομο καλλιτεχνικό πρόγραμμα από τις χορευτικές ομάδες του Δήμου και προσφέρθηκαν παραδοσιακά εδέσματα.

Με επιστολή τους οι φοιτητές και οι καθηγητές του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών εξέφρασαν τις ευχαριστίες τους για τη θερμή φιλοξενία που έτυχαν.

ΩΡΑ ΤΗΣ ΓΗΣ

Ο Δήμος μας θέλοντας να συμβάλει στις προσπάθειες που καταβάλλονται για εξοικονόμηση ενέργειας και την καταπολέμηση των επιπτώσεων της κλιματολογικής αλλαγής συμμετείχε και φέτος ενεργά στις δράσεις για την «Ωρα της Γης». Το Σάββατο 23 Μαρτίου 2013 από τις 8:30

μ. μ. μέχρι τις 9:30 μ. μ. κάλεσε το κοινό να σβήσει συμβολικά τα φώτα στα σπίτια, καταστήματα και άλλα υποστατικά του, συμβάλλοντας στη συλλογική προσπάθεια. Το κοινό καθώς και τα οργανωμένα σύνολα ανταποκρίθηκαν στο κάλεσμα του Δήμου.

ΠΑΣΧΑΛΙΝΗ ΕΚΔΗΛΩΣΗ

Τη Δευτέρα του Πάσχα 6 Μαΐου πραγματοποιήθηκε η πασχαλινή εκδήλωση του Δήμου στην αυλή του δημοτικού σχολείου Λευκάρων.

Η παρουσία του κόσμου ήταν μεγάλη. Η εκδή-

λωση περιλάμβανε παραδοσιακά παιχνίδια και χειροποίητες κατασκευές με πηλό από μικρά παιδιά που διοργάνωσε ο Πολιτιστικός Όμιλος Λευκάρων. Στο κοινό προσφέρθηκε σούβλα με φροντίδα του Δήμου.

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΒΙΒΛΙΟΥ

Ο Δήμος Λευκάρων, τα βιβλιοπωλεία ΠΑΡΓΑ και οι εκδόσεις ΜΕΤΑΙΧΜΙΟ οργάνωσαν παρουσίαση του νέου μυθιστορήματος του ΓΙΑΝΝΗ ΚΑΛΠΟΥΖΟΥ «ΟΥΡΑΝΟΠΕΤΡΑ, η δωδέκατη γενιά». Η παρουσίαση έγινε τη Δευτέρα 27 Μαΐου στο ξενοδοχείο ΛΕΥΚΑΡΑ. Ο Δήμαρχος απηύθυνε χαιρετισμό και για το βιβλίο μίλησαν ο φιλόλογος – λογοτέχνης Κώστας Λυμπουρής και ο συγγραφέας.

Σε προβολή βίντεο κατά τη διάρκεια της εκδήλωσης διαβάστηκαν αποσπάσματα από το βιβλίο από γνωστούς ηθοποιούς. Ακολούθησε συζήτηση του συγγραφέα με το κοινό και ο συγγραφέας υπέγραψε αντίτυπα του βιβλίου.

Υπάρχουν Ισχυρές ενδείξεις ότι ο Leonardo Da Vinci επισκέφθηκε την Κύπρο

Σε συνέντευξη του Gabriele Niccolai, διευθυντή έρευνας και ανάπτυξης του Μουσείου Leonardo Da Vinci στη Φλωρεντία προς τον δημοσιογράφο Μιχάλη Χριστοδούλου που δημοσιεύτηκε στο περιοδικό **the Kmagazine** αναφέρονται και τα εξής:

Ερώτηση δημοσιογράφου: Ο Ντα Βίντσι γνώριζε για την Κύπρο; Σας ρωτώ διότι σύμφωνα με ένα μύθο επισκέφθηκε το 1481 την Κύπρο αγοράζοντας μάλιστα κεντήματα από τα Λεύκαρα. Τι γνωρίζετε γι' αυτό και ποια είναι η σχέση του μύθου με την πραγματικότητα;

Απάντηση: Υπάρχουν πολύ σοβαρές ενδείξεις, μια και υπάρχει μια πολύ ωραία περιγραφή της Κύπρου και ενός ναού της Αφροδίτης στις προσωπικές σημειώσεις του ίδιου. Η περιγραφή αυτή από τον Ντα Βίντσι είναι μια πολύ μεγάλη ένδειξη για την επίσκεψή του στην Κύπρο, λαμβάνοντας υπόψη πώς αυτός ο μεγάλος ερευνητής μελετούσε το κάθε τι με τόση μεγάλη λεπτομέρεια. Γιατί να περιγράψει στις σημειώσεις του κάτι που άκουσε για την Κύπρο ένας άνθρωπος που με τόση μεγάλη λεπτομέρεια περιέγραφε τις δικές του ανακαλύψεις και εμπειρίες; Κατά πόσο βέβαια η αγορά ενός λευκαρίτικου κεντήματος και η προσφορά του στον καθεδρικό ναό του Μιλάνου για κάλυμμα της Αγίας Τράπεζας είναι αλήθεια, παραμένει μέχρι και σήμερα απλώς μια ακόμα εικασία για τη ζωή αυτού του θαυμαστού ανθρώπου.

Το Λευκαρίτικο κέντημα εμπνέει τη ζωγράφο Ελένη Σαρρή Βαρνάβα

Λέει η ίδια : Από παιδί μου άρεσε οποιαδήποτε ενασχόληση με χειροτεχνία, ράψιμο, πλέξιμο με βελονιές, πλέξιμο με σμιλί και κάθε είδους κέντημα, λευκαρίτικο, φυθικιώτικο, σταυροβελονιά, ριζοβελονιά. Με χαλάρωνε, ενεργοποιούσε το μυαλό μου με γέμιζε με θετικά συναισθήματα. Χρησιμοποίησα κέντημα το 1996 για πρώτη φορά στην ζωγραφική μου, ριζοβελονιά, στον πίνακα με τίτλο "Μοναξιά". Μετά από 15 χρόνια χρησιμοποίησα κέντημα για δεύτερη φορά το 2010 στον πίνακα με τίτλο "Λευκαρίτικος". Ξαφνικά ένιωσα μια παρόρμηση να θυμηθώ τις λευκαρίτικες βελονιές και να μάθω να κεντώ ορθά λευκαρίτικα κεντήματα. Έτσι μέσα στο 2011 παρακολούθησα ένα κύκλο μαθημάτων στο τμήμα Κυπριακής Χειροτεχνίας στη Λεμεσό.

Σήμερα εκτιμώ αφάνταστα την τέχνη του κεντήματος. Είναι μια δύσκολη αποστολή που μόνο η αγάπη για τη δημιουργικότητα που εμπεριέχει σου δίνει κουράγιο να προχωράς βελονιά βελονιά μη δίνοντας σημασία στα μικροπονάκια των αρθρώσεων, του σβέρκου και της μέσης. Σιγά-σιγά ωρίμασε μέσα μου η ιδέα να ενσωματώσω λευκαρίτικες βελονιές στους πίνακές μου. Η ιδέα ξεκίνησε σαν μια μικρή κλωστούλα μέσα από την καρδιά μου και μου πήρε 17 χρόνια μέχρι που να ωριμάσει η ιδέα αυτή στο μυαλό μου.

«THE TRUTH BEHIND A SMILE»

και ο Δήμος Λευκάρων

Επίσκεψη ομάδας Λευκαριτών στο Mandello de Lario
της Ιταλίας από 23 – 28 Απριλίου 2013.

Ο Δήμος μας μετέχει ενεργά σε αρκετά Ευρωπαϊκά Προγράμματα με το σύστημα ανταλλαγής με άλλα κράτη της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Στη συνάντηση που έγινε στο Mandello de Lario το κύριο θέμα που ανέπτυξαν οι διάφορες αντιπροσωπείες ήταν « Η Ευρώπη στο σταυροδρόμι της λιτότητας, της οικονομικής και κοινωνικής κρίσης».

Συμμετείχαν αντιπροσωπείες από επτά χώρες: Ιταλία, Ρουμανία, Πολωνία, Ελλάδα, Κύπρο, Σκόπια και Λετονία.

Ο Δήμος Λευκάρων αντιπροσωπεύτηκε από τον Δήμαρχο, δύο Δημοτικούς Συμβούλους και άλλους οκτώ δημότες. Το Mandello de Lario είναι μια γραφική κωμόπολη της Βόρειας Ιταλίας κτισμένη πάνω στις όχθες της λίμνης Como και κατοικείται από δέκα χιλιάδες κατοίκους. Τα Λεύκαρα έχουν ήδη αναπτύξει δεσμούς με την πόλη αυτή αφού τον Αύγουστο του 2011 ομάδα από το Mandello de Lario φιλοξενήθηκε από Λευκαρίτες.

Οι αντιπροσωπείες ανέπτυξαν το θέμα σύμφωνα με καθορισμένο πρόγραμμα. Εκ μέρους των Λευκάρων μίλησε ο Δήμαρχος, ο οποίος μεταξύ άλλων τόνισε τα ακόλουθα:

«Η Κύπρος είναι το τελευταίο θύμα της οικονομικής κρίσης στην Ευρώπη. Το Eurogroup επέβαλε ένα πρόγραμμα το οποίο οδήγησε σε κούρεμα των καταθέσεων του κόσμου στις δύο μεγαλύτερες τράπεζες και επέβαλε τέτοια μέτρα λιτότητας που θα οδηγήσουν σε ανεξέλεγκτα επίπεδα ανεργίας. Το όραμα του Σιούμαν, του οραματιστή μιας Ευρώπης της αλληλεγγύης, γίνεται ανέφικτο. Δυστυχώς η νομισματική ολοκλήρωση δεν συνοδεύτηκε και από αντίστοιχη οικονομική. Η Γερμανία πιστεύει ότι ένα σύστημα σκληρής λιτότητας και περικοπών των

μισθών θα βοηθήσει τα κράτη που αντιμετωπίζουν πρόβλημα να υπερπηδήσουν την κρίση. Όμως τούτο οδήγησε σε κοινωνικές συγκρούσεις. Η Κύπρος χρειάζεται ένα πρόγραμμα ανάπτυξης, νέες επενδύσεις και θέσεις εργασίας αντί λιτότητας. Αναμένουμε μια Ευρωπαϊκή Ένωση στην οποία ο άνθρωπος να τίθεται πάνω από τις αγορές».

Στο ίδιο πνεύμα ήταν και οι τοποθετήσεις των άλλων αντιπροσώπων.

Το όλο πρόγραμμα ήταν πλαισιωμένο από δραστηριότητες οι οποίες έδωσαν την ευκαιρία στους συμμετέχοντες να γνωρίσουν την κουλτούρα της πόλης.

Στις 25 Απριλίου έγιναν οι επετειακές εκδηλώσεις για την απελευθέρωση της Ιταλίας από τη ναζιστική Γερμανία το 1944. Πραγματοποιήθηκε επίσκεψη σε σχολείο δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, σε μουσείο (moto cocci) με θέμα την εξέλιξη της μοτοσυκλέτας από την εφεύρεσή της μέχρι σήμερα.

Πραγματοποιήθηκε επίσης επίσκεψη σε οργανισμούς και ιδρύματα της πόλης, όπως τη δημοτική βιβλιοθήκη, κοινωνικές υπηρεσίες και υπηρεσίες εθελοντισμού για αναξιοπαθούντες. Η άριστη λειτουργία των υπηρεσιών εθελοντισμού άφησε εξαιρετικές εντυπώσεις και έδωσε αφορμή για προβληματισμό εφαρμογής τέτοιων υπηρεσιών και στην κοινότητά μας.

Οι εργασίες της συνάντησης ολοκληρώθηκαν με μουσική εκδήλωση στην οποία συμμετείχαν χορωδίες της πόλης με παραδοσιακά Ιταλικά τραγούδια.

Η συμμετοχή σ' αυτά τα Ευρωπαϊκά προγράμματα είναι πολλαπλά επωφελής και ο Δήμος μας στα πλαίσια των δυνατοτήτων του θα προσφέρει τη δυνατότητα και σε άλλους συνδημότες να βιώσουν αυτές τις εμπειρίες.

HANDICRAFTTOUR

Στις 12 με 14 Μαρτίου πραγματοποιήθηκε στο Ηράκλειο Κρήτης η συνάντηση των εταίρων (Κύπρος – Κρήτη – Χίος) του προγράμματος Handicrafttour που έχει σαν σκοπό την ανάδειξη της χειροτεχνίας ως ιδιαίτερου πολιτιστικού και οικονομικού πόρου μειονεκτουσών περιοχών.

Η κεντρική ιδέα του προγράμματος είναι να ενταχθεί το χειροτεχνικό προϊόν σε Κύπρο, Κρήτη και Χίο στις αγροτουριστικές διαδρομές, λόγω της εμπειρίας που διαθέτουν οι περιοχές αυτές στην ανάπτυξη θεματικών διαδρομών. Διαπιστώθηκε

η σύνδεση αγροτικών προϊόντων ποιότητας και χειροτεχνικών προϊόντων με μορφές εναλλακτικού τουρισμού (π.χ. αγροτουρισμός). Η διαπίστωση αυτή αποτέλεσε το έναυσμα για μια πιο συστηματική προώθηση του στόχου αυτού, ώστε οι οικογένειες που δραστηριοποιούνται σε τομείς της χειροτεχνίας, να αποκτήσουν εναλλακτικά διαφοροποιημένα εισοδήματα.

Την Κύπρο αντιπροσώπευσε ο Δήμος Λευκάρων και η Αναπτυξιακή Εταιρεία Λάρνακος.

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ «GREEN VILLAGE»

Τα Λεύκαρα επιλέχθηκαν, μαζί με άλλες Ευρωπαϊκές κοινότητες, από τα προγράμματα «Leonardo da Vinci» της Ευρωπαϊκής Ένωσης για συμμετοχή στο πρόγραμμα «Πράσινο Χωριό» με στόχο την εκπαίδευση σε σύγχρονες εφαρμογές της παραδοσιακής Ευρωπαϊκής χειροτεχνίας. Φέτος το πρόγραμμα που άρχισε τον Ιούνιο και θα διαρκέσει τέσσερις εβδομάδες, συμμετέχουν έξι φοιτήτριες από την Αγγλία, Φιλανδία και Ρουμανία. Παρακολουθούν μαθήματα κεντρικής τέχνης από έμπειρες κεντήτριες στα Λεύκαρα και στον Κάτω Δρυ. Ο Δήμος τους προσφέρει δωρεάν διαμονή στο παλαιό Γηροκομείο.

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΒΡΑΒΕΙΟ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

Ο Δήμος μας συμμετέχει στο σύμφωνο των Δημάρχων και στο σύμφωνο των Νησιών που στόχο έχουν τη μείωση των εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα κατά 20% μέχρι το 2020 (20-20-20) δια της προώθησης ανανεώσιμων πηγών ενέργειας η οποία θα αποτρέπει τις κλιματικές αλλαγές στον πλανήτη.

Σ' αυτά τα πλαίσια ο Δήμος συμμετέχει στο πρόγραμμα MEDEEA (Μεσογειακό Ευρωπαϊκό Βραβείο Ενέργειας) μέσω του οποίου επιτυγχάνονται δράσεις και συγκεκριμένη μεθοδολογία για την εκτέλεση ενός ολοκληρωμένου ενεργειακού σχεδιασμού.

Ενέργειες που έγιναν και θα συνεχίσουν να γίνονται είναι:

1. Η αντικατάσταση λαμπτήρων στον οδικό φωτισμό με οικονομικούς λαμπτήρες LED.
2. Η εξοικονόμηση ενέργειας στα Δημοτικά κτίρια.
3. Προγραμματισμός για χρήση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας (π.χ. φωτοβολταϊκά).

Μετά από επιθεώρηση του έργου από ελεγκτές του MEDEEA ο Δήμος μας πήρε το Ευρωπαϊκό Ενεργειακό Βραβείο.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΝΙΚΟΛΑ ΚΥΡΙΑΚΟΥ

Το κείμενο αυτό το έγραψε ο Νίκος Βασιλείου
(ο δεύτερος γιος του Βασίλη) τον Αύγουστο του 2002.

Ο ράφτης Βασίλης Κυριάκου.

Ο Βασίλης ο ράφτης ή ο μάστρε Βασίλης, έτσι τον αποκαλούσαν κι έτσι ήταν γνωστός, γεννήθηκε στα Κάτω Λεύκαρα την 20/10/1907. Σαράντα μέρες μετά τη γέννησή του έχασε τον πατέρα του. Είχε ακόμη μια αδερφή. Η μητέρα του χωρίς

κανένα εισόδημα, μέσα στη φτώχεια της εποχής εκείνης έπρεπε να φροντίσει δύο μικρά παιδιά. Καλλιεργούσε λαχανικά σε ένα μικρό περιβόλι και διατηρούσε κοτόπουλα στο σπίτι για τη διατροφή τους.

Ο Βασίλης πήγε στο Δημοτικό μέχρι την τετάρτη τάξη, επειδή οι συνθήκες δεν επέτρεπαν την περαιτέρω φοίτησή του. Θεωρούνταν πολυτέλεια. Έτσι σε ηλικία δέκα χρονών άρχισε να εργάζεται σε διάφορες δουλειές, ώσπου κατέληξε μαθητευόμενος ράφτης. Το 1926 σε ηλικία δεκαεννέα ετών περίπου άρχισε να εργάζεται ως υπάλληλος σε ραφείο. Από σημειώσεις που άφησε φαίνεται ότι οι γνώσεις που είχε δεν τον ικανοποιούσαν, γι' αυτό έκανε ενέργειες να ταξιδέψει στην Αίγυπτο, για να παρακολουθήσει μαθήματα για βελτίωση των γνώσεών του στην πρακτική τέχνη. Έτσι στις 14/12/1926 εξασφάλισε από το Μουχτάρη, Αζάδες και ιερέα των Κάτω Λευκάρων πιστοποιητικό για τα προσωπικά του στοιχεία, που θα του χρειαζόταν για εξασφάλιση άδειας εισόδου του στην Αίγυπτο.

Φαίνεται όμως ότι τα πράγματα άλλαξαν το Φεβρουάριο του 1927, γιατί η επιθυμία του ου-

δέποτε πραγματοποιήθηκε, προφανώς επειδή θα κόστιζε πάρα πολλά λεφτά, που δεν μπορούσε να εξασφαλίσει. Μια άλλη εκδοχή είναι το γεγονός ότι τον Απρίλη του 1928 υπέγραψε συμβόλαιο εργασίας ως κάλφας (φορεματάς, ο πρώτος εργάτης σε ραφείο) με κάποιον **Νικόλαο Παπανεοφύτου** από τα Πάνω Λεύκαρα με μισθό σαράντα πέντε δολάρια ετησίως, που χωρίς αμφιβολία ήταν τεράστια αμοιβή για την εποχή εκείνη, αν λάβουμε υπόψη ότι αμπελοχώραφο δύο στρεμμάτων πουλήθηκε το 1934 αντί δύο δολαρίων.

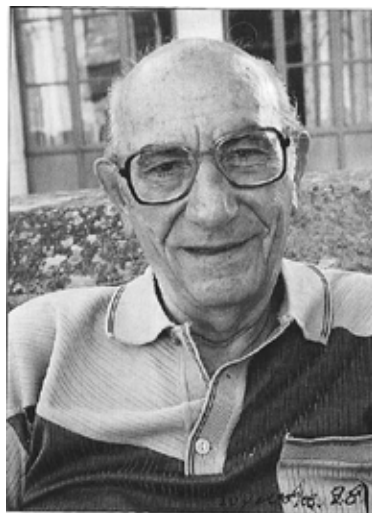
Μετά την απασχόλησή του στο ραφείο του Παπανεοφύτου ο Βασίλης έμπειρος πια και σε ηλικία είκοσι δύο ετών αισθανόταν ανεξάρτητος και άνοιξε δικό του μαγαζί – ραφείο, που έμελλε να εξελιχθεί σε ένα από τα πιο φημισμένα της περιοχής. Οι πελάτες του προέρχονταν από τα Πάνω και τα Κάτω Λεύκαρα, τη Βαβατσεινά, Κάτω Δρυ, Βάβλα, Άγιο Θεόδωρο και άλλα χωριά της περιοχής, όπως επίσης και από τις πόλεις όπου υπήρχαν εργαζόμενοι Λευκαρίτες.

Ο Βασίλης επιχειρούσε πάντα το τέλειο, το καλύτερο, το μοντέρνο και ουδέποτε δεχόταν προχειρότητες. Αν δεν τον ικανοποιούσε η εφαρμογή στην πρόβα, χαλούσε το κοστούμι και μια και δυο φορές, μέχρι να το φέρει στο επίπεδο που αυτός θεωρούσε ικανοποιητικό. Μερικοί του έλεγαν ότι στη δουλειά του ήταν **τέλειος** (PERFECTIONIST). Την επιμελημένη και λεπτομερή δουλειά που έκανε την μετέδιδε και στους υπαλλήλους του ραφείου του σε βαθμό, που και αυτοί πλέον ήξεραν ότι έπρεπε να τελειοποιούν τη δουλειά τους, προτού την παρουσιάσουν στον «μάστορο».

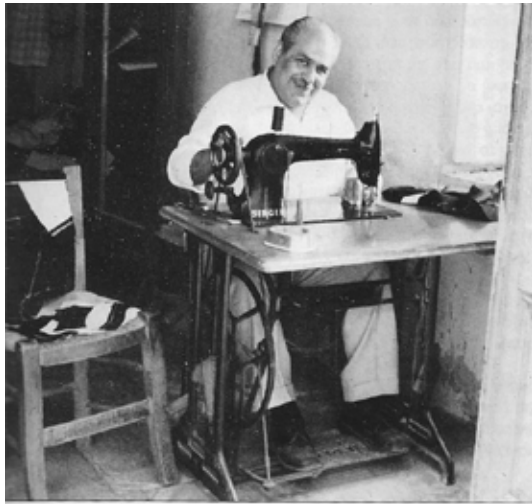
Τον Οκτώβρη του 1930 ο Βασίλης παντρεύεται τη **Μαρία (Μαρικού) Δημήτρη Κουμουλή**, με την οποία απέκτησε τρεις γιους: το **Δημητράκη**, το **Νίκο** και το **Γιώργο**. (Όλοι τώρα εγκατεστημένοι στη Λευκωσία). Μετά το 1935 ο Βασίλης έγινε φίρμα. Ήταν γνωστός σε όλη την περιφέρεια των Λευκάρων και οι πελάτες ήταν περήφανοι που φορούσαν τα ρούχα που έραψε ο μάστρε Βασίλης. Αυτό είχε σαν αποτέλεσμα την προσέλευση πολλών μικρών που ήθελαν να μάθουν την τέχνη από το Βασίλη το ράφτη. Οι μαθητευόμενοι τότε ήταν πολλοί. Κάποτε ήταν πάνω από δεκαπέντε και οι αρχάριοι δεν πληρώνονταν, μέχρι ν' αποκτήσουν τις κατάλληλες γνώσεις, για να αποδίδουν χωρίς πολλή παρακολούθηση. Στο συμβόλαιο που είχε υπογραφεί το 1936 μεταξύ κάποιου Λοΐζου Κ. Παπαλεοντίου και του Βασίλη φαίνεται καθαρά ότι αμοιβή του μαθητευόμενου θεωρείτω η διδασκαλία. Οι πιο καλοί υπάλληλοι, όταν πλέον αποκτούσαν πείρα, πληρώνονταν στις τρέχουσες τιμές της εποχής εκείνης. Μερικά γνωστά ονόματα που πέρασαν απ' το Βασίλη και διέπρεψαν μετά ήταν: ο **Μιχαλάκης Δημητριάδης** γνωστός ως **Καννάς**, ο **Αναστάσιος Σάββα** και **Αχιλλέας Ηλία**, από τα Κάτω Λεύκαρα, ο **Γεώργιος Ίτσης**, ο **Σταυ-**

ρής Παναή Μηνά (Σταυρινού), ο **Αντρέας Κούμουλλος**, ο **Λεωνίδας Μάσκουλος** και άλλοι. Οι τρεις πρώτοι μετανάστευσαν στην Αγγλία και διέπρεψαν ράβοντας φορεσιές επί παραγγελία και σε πολύ καλές τιμές, προπαντός ο Καννάς, που εργαζόταν εκεί μέχρι προ ολίγων ετών.

Ο Μιχαλάκης Δημητριάδης (Καννάς).

Κατά Την περίοδο 1936-1945 ο Βασίλης οργάνωσε το γραφείο του και διατηρούσε κάποια λογιστικά βιβλία, από τα οποία μερικά σώζονται μέχρι σήμερα. Από αυτά μπορεί κάποιος να βρει την πελατεία του, Έλληνες και Τούρκους και τα χωριά της περιοχής, που έπρεπε να επισκέπτεται με γαϊδούρι, αν εκείνοι δεν πήγαιναν στο μαγαζί για τις πρόβες. Η επίπλωση του ραφείου ήταν πλήρης και για την εποχή εκείνη πολύ μοντέρνα. Συγκεκριμένα υπήρχαν: τρεις πάγκοι, εκ των οποίων ο ένας χρησίμευε για κόψιμο από το μάστρο και οι δύο άλλοι για γενική χρήση των υπαλλήλων, δύο ραπτομηχανές singer, ένας τεράστιος καθρέφτης, όπου ο πελάτης μπορούσε να δει ολόκληρο το κοστούμι στην πρόβα, ένα μικρό γραφείο, μια τεράστια βιτρίνα όπου φυλάγονταν τα κασμίρια, μέχρι να πάρουν σειρά, καθώς και τα διάφορα υλικά, όπως οι φόδρες κ.τ.λ., και κρεμαστάρια του τοίχου που χωρούσαν μέχρι και σαράντα φορεσιές.

Ο Λεωνίδας Λεωνιδου (Μάσκαουκς) εργάζεται στο ραφείο του.

Τα περισσότερα από τα παραπάνω φυλάσσονται μέχρι σήμερα από τα παιδιά του, μερικά δε βρίσκονται σε άριστη κατάσταση.

Άλλα εργαλεία ραπτικής ήταν:

1. ο άππαρος
2. το κάμπουρο
3. εργαλείο που χρησίμευε για το άνοιγμα κουμπωτρυπών
4. ρίγες, μεζούρες (μέτρα) κ. α.
5. βαριά σίδερα για το σιδέρωμα που ζεσταίνονταν με κάρβουνα.

Ο Βασίλης εκτός από φορεσιές έραβε και γυναικεία ταγιέρ, φούστες, ανδρικά παλτά, παντελόνια και σακάκια ιппασίας, κυνηγιού, σμόκιν (αγγλικές βραδινές φορεσιές) κ.α.

Εργαλεία, απαραίτητα για τους ράφτες: Το καμπούρο, δυο βαριά σίδερα (τότε σόφρι με κάρβουνα) και το τρυπητήρι για το άνοιγμα κουμπωτρυπών.

Ανδρική μόδα

Ο Βασίλης επεδίωκε να ακολουθεί πάντοτε τη μόδα, τη νέα γραμμή σε όλα τα είδη που έραβε και για να είναι πάντα ενήμερος έπαιρνε φιγουρίνια από ευρωπαϊκές χώρες με όποιο τρόπο μπορούσε. Τις περισσότερες φορές από φίλους που ταξίδευαν στον εξωτερικό. Από τους πιο γνωστούς γαλλικούς οίκους μόδας της περιόδου 1935-1945 ήταν ο **jan Darroux** απ' τον οποίο ο Βασίλης φρόντιζε να εξασφαλίζει συνεχώς τις τελευταίες του εκδόσεις. Η επισυνημμένη επιστολή γραμμένη στο Παρίσι το Γενάρη του 1936 από το Λεωνίδα Καρολίδη, πολύ καλό φίλο του Βασίλη, έλεγε μεταξύ άλλων:

Αυτά τα λίγα σήμερα και να μείνεις ήσυχος και έχω ένα φιγουρίνι πρώτης τάξεως, για να σου το στείλω.

Σουίτς σκουαρέ. Παντελόνι στήλης στ' "απόδ".

Αυθεντ' μόδα της εποχής 1940-1950. Σουίτς "ντο" μόδα και παντελόνι στ' "απόδ".

Ανδρική μόδα της εποχής 1940 - 1950.

Στην επιστολή του ο Λ. Καρολίδης μιλούσε επίσης για το Δημοσθένη τον τυφλό, που οι τρεις τους διατηρούσαν πολύ φιλικούς δεσμούς επισυνάπτεται η φωτογραφία από τους γάμους του Δημοσθένη, όπου φαίνονται μεταξύ άλλων ο Νεόφυτος Κουμουλλής, ο Γεώργιος Γιαλούρης, η Μαρία Βασιλείου και τα παιδιά του Βασίλη: Τάκης και Νίκος.

Η φωτογραφία από το γάμο του Δημοσθένη, όπου φαίνονται μεταξύ άλλων ο Νεόφυτος Κουμουλλής, ο Γεώργιος Γιαλούρης, η Μαρία Βασιλείου και τα παιδιά του Βασίλη, Τάκης και Νίκος.

Ο Βασίλης παράλληλα με την επαγγελματική του δραστηριότητα έδειχνε πάντα μεγάλο ενδιαφέρον για θέματα πολιτικά και εθνικά και λάμβανε μέρος σε συζητήσεις όσο του επέτρεπε ή μόρφωσή του. Το έφερε όμως βαρέως που δεν μπορούσε να συμμετέχει περισσότερο, γιατί οι διαλογικές συζητήσεις στο ραφείο του ήταν μεγάλο γεγονός, προπάντων τα καλοκαίρια που ο φοιτητής τότε **Βάσος Λυσσαρίδης**, τον οποίο ο Βασίλης θαύμαζε, περνούσε ολόκληρες ώρες συζητώντας με άλλους διάφορα θέματα. Ως γνωστόν το σπίτι του Λυσσαρίδη ήταν ακριβώς απέναντι από το ραφείο.

Έτσι ο Βασίλης αποφάσισε να βελτιώσει τις γνώσεις του και άρχισε να διαβάζει καθημερινά την τότε εφημερίδα **Ελευθερία** απ' την οποία για πολλά χρόνια φύλαγε ολόκληρους τόμους. Αξιοσημείωτο είναι το γεγονός ότι ο κάλφας του Βασίλη, ο Αναστάσιος Σάββα ήταν ανταποκριτής αυτής της εφημερίδας για την περιφέρεια των Λευκάρων. Παράλληλα δε με την εφημερίδα αγόραζε μυθιστορήματα του Ιουλίου Βερν και του Βίκτορα Ουγκώ, τα οποία διατηρούνται μέχρι σήμερα σε άριστη κατάσταση. Στην προσπάθειά του να αυξήσει τις γνώσεις του μάζευε υλικό και ζητούσε βοήθεια από γνωστούς του δασκάλους, ένας απ' τους οποίους ήταν και ο Γιώρκος, που

τον βοηθούσε πολύ και ο Βασίλης τον αγαπούσε και τον σεβόταν. Εξάλλου ήταν και δάσκαλος των παιδιών του.

Στις χειρόγραφες σημειώσεις του βρέθηκε κατάλογος πολυσέλιδος με τίτλο, που χωρίς αμφιβολία είχε βοήθεια, για να τον ετοιμάσει. Μερικές από τις λέξεις είναι οι παρακάτω:

Πελιδνός = καταβεβλημένος (καταλυπημένος)

Πειθήνιος = ο υπακούων

Άβρα = θεραπευτής (δούλα)

Απειθώ = δεν υπακούω (ευπειθώ = υπακούω)

Άλκιμοι άνδρες = δυνατοί, παλικαράδες.

Υετός = βροχή

Ιλύος = λάσπη

Κέλπτες = άλογα ιππασίας.

Αργότερα εκμεταλλευόμενος κάποια διαφήμιση στην **Ελευθερία** απέκτησε με ανταλλαγή κάποιων μυθιστορημάτων το **Επίτομο Εγκυκλοπαιδικό Λεξικό** του Ελευθερουδάκη, για το οποίο ήταν πολύ περήφανος και το οποίο σώζεται μέχρι σήμερα σε άριστη κατάσταση.

Ο Βασίλης ήταν άνθρωπος που καλλιέργησε τις γνώσεις του σε όλους τους τομείς. Φύλαγε ποιήματα, τραγούδια, αινίγματα, γρίφους και ήταν σπουδαίος χορευτής του τσάρλεστον. Συμμετείχε επίσης, όπως άλλωστε και όλοι οι Λευκαρίτες σε όλες τις εκδηλώσεις υπέρ του Εθνικού Αγώνα από το 1940 από τις πολλές αποδείξεις που φύλαγε ξεχωρίζουν οι πιο κάτω:

Βασίλειον της Ελλάδος

Προξενείον εν Κύπρω Εν Λευκωσία 11/9/1940

Προς τον κ. Βασίλειον Ν. Κυριάκου

Αξιότιμε κύριε

Έχω την τιμήν να σας γνωρίσω λήψιν της επί τη καταβυθίσει του καταδρομικού «Έλλη» υμετέρας προσφοράς υπέρ του Βασιλικού Ναυτικού εκ σελ-

λιν. 0-2-0, ην διαβιβάζω καταλλήλως προς τον προς ον όρον.

Εκφράζων υμίν τας ευχαριστίας μου και την βαθεί-
αν συγκίνησιν δια την αυθόρμητον και φιλοπάτρι-
δα ταύτην εκδήλωσιν

Διατελώ μετά τιμής

Ο πρόξενος.

Έρανος υπέρ των θυμάτων του συμμοριτισμού

Ελήφθη παρά Βασίλν ράφτη το ποσόν των λι-
ρών σελ. δύο 0-2-0 ως συνδρομή διά τον έρα-
νον της Κύπρου υπέρ των εν Ελλάδι θυμάτων
του συμμοριτισμού..

Λεύκαρα τη 30/11/1949

Κατά τη διάρκεια του Απελευθερωτικού Αγώνα
του 1955 ο Βασίλης παρ' όλους τους κινδύνους
που υπήρχαν στάθηκε θερμός υποστηρικτής του
Αγώνα και δε φοβόταν να εκφράζει τις απόψεις
του για τον αγώνα της ΕΟΚΑ, με αποτέλεσμα να
συλληφθεί κατά τη διάρκεια κέρφιου στα Λεύκα-
ρα την 25/2/1957 και να τεθεί υπό κράτηση στις
φυλακές του αστυνομικού σταθμού Λάρνακας
για δώδεκα μέρες.

Την 13/9/1958 συνελήφθη ξανά και μεταφέρ-
θηκε στην Πύλα μέχρι την 14/9/1958. Οι Άγγλοι
πίστεψαν ότι κάτι μπορούσαν να βγάλουν απ' τον
Βασίλη και τον συνέλαβαν πάλι την 17/11/1958,
τον μετέφεραν στη Λάρνακα για ανάκριση και
τον απέλυσαν την επομένη.

**Μερικά ενδιαφέροντα γεγονότα για το
επάγγελμα του ράφτη την περίοδο 1940-
1955**

Κατ' αυτή την περίοδο δεν υπήρχαν καθαριστή-
ρια ή αν υπήρχαν ήταν πολύ λίγα και ήταν στις
πόλεις. Γι' αυτό οι πελάτες των ραφείων είχαν

τη συνήθεια να φέρνουν τις μεταχειρισμένες φο-
ρεσιές για καθάρισμα – σιδέρωμα που γινόταν
δωρεάν στα ραφεία. Υπήρχε καθαρή βενζίνη για
καθάρισμα των λεκέδων και αφού σιδερώνο-
νταν από μαθητευόμενους παραδίνονταν στους
πελάτες. Αυτό ήταν αναγκαίο κακό, γιατί έπαιρνε
πολύ χρόνο και ταλαιπωρούνταν ολόκληρο το
σύστημα. Η αγγαρεία αυτή σταμάτησε, όταν το
1955 άρχισαν να λειτουργούν περισσότερα κα-
θαριστήρια.

Παρ' όλο που υπήρχε πάρα πολλή δουλειά,
εντούτοις η αμοιβή ήταν χαμηλή και σχεδόν πά-
ντοτε υπήρχαν οικονομικά προβλήματα. Εξάλλου
για πολλούς γινόταν ανταλλαγή προϊόντων. (Για
παράδειγμα με τον μπακάλη, τον κρεοπώλη, τον
σκαρπάρη κτλ.)

Προ του Πάσχα και πριν από τα Χριστούγεννα
μαζεύοταν η πιο πολλή δουλειά του χρόνου,
επειδή όλοι ήθελαν να «πανίσουν» καινούργια
φορεσιά τις γιορτές. Αυτό ανάγκαζε τα ραφτά-
δικα να δουλεύουν νυχτέρι, κάποτε μέχρι τις μία
μετά τα μεσάνυχτα. Η Ηλεκτρική Λευκάρων τότε
λειτουργούσε μέχρι τις έντεκα μμ. και ο Νικολής
ο ηλεκτρολόγος έδινε παράταση μέχρι τις δώδε-
κα, για να βοηθήσει τα ραφεία. Στις έντεκα και
σαράντα πέντε αναβόσβηνε τα φώτα τρεις φο-
ρές συνθηματικά, για να ετοιμάσουν τα λουξ και
να συνεχίσουν το νυχτέρι.

Στα Λεύκαρα υπήρχαν τότε και ένα δυο άλλα ρα-
φεία, που εξυπηρετούσαν τους χωριανούς. Στις
πόλεις υπήρχαν περισσότερα και ξεχώριζε το ρα-
φείο του **Σεβαστίδη**, που ήταν το πιο φημισμένο
παγκύπρια. Περιττό όμως να πούμε ότι οι τιμές
του ήταν πολλαπλάσιες από των Λευκάρων.

Ο Βασίλης απεβίωσε στις 27/11/1980. Τρεις μή-
νες νωρίτερα είχε χτυπηθεί από αυτοκίνητο, ενώ
περπατούσε και η υγεία του είχε κλονιστεί σε με-
γάλο βαθμό.

ΤΟ ΔΙΤΖΙΜΙΝ

(Απόσπασμα από το μυθιστόρημα του Γιάννη Καλπούζου «Ουρανόπετρα», εκδόσεις Μεταίχμιο, Αθήνα 2013 που αναφέρεται στα Λεύκαρα)

Στο πανηγύρι ήταν, στις δεκατέσσερις Σεπτέμβρη 1883. Απολύοντας η λειτουργία γιόμισε το προαύλιο της εκκλησίας του Τιμίου Σταυρού σχεδόν κι από τους χίλιους εξακόσιους κατοίκους του χωριού αλλά κι από επισκέπτες άλλων περιοχών.

Οι μεγαλύτεροι συμμετείχαν στα εθιμοτυπικά αγωνίσματα. Ἀρχισαν με τον «μπάτσο-κλότσο», όπου με τη συνοδεία βιολιού και λαούτου οι κατά ζευγάρια αγωνιζόμενοι πάσχιζαν να χτυπήσουν τον αντίπαλο με το χέρι στο πρόσωπο ή να τον κλοτσήσουν οπουδήποτε. Ὅμοιαζε το αγώνισμα με το αρχαίο παγκράτιο και ας μην το γνώριζαν. Οι μικρότεροι μια έβλεπαν και μια μιμούνταν τους μεγάλους, χωρίς να λείπουν τα κλάματα και οι καθγάδες μεταξύ τους όταν ο μπάτσος ή ο κλότσος έπεφτε με περίσσια δύναμη.

Πέρασαν έπειτα στα τρία πήδια, με νικητή όποιον ηπιδούσε μακρότερα κάνοντας τρία διαδοχικά άλματα, κι αργότερα στην πάλη, στην οποία λάβαιναν μέρος Ἐλληνες κι Οθωμανοί και αβγάτιζε το πάθος, η ένταση και ο ζήλος των θεατών.

Ὡστόσο η πάλη με τους ημίγυμνους και πασαλειμμένους με λάδι παλαιστές δεν άρεσε στον Αδάμο και έστεκε παράμερα χαζεύοντας τον κόσμο, ώσπου ακούστηκε: «Το διτζίμιν!», «Το διτζίμιν!».

Αυτό το άθλημα τον συνέπαιρνε πάνω απ' όλα. Ανέδεικνε τον δυνατότερο του χωριού κι όχι μόνο, αφού συμμετείχαν και ξενομερίτες. Ἀφπσαν οι θεατές μπόλικο χώρο στο προαύλιο κι ένας - ένας οι διαγωνιζόμενοι δοκίμαζαν να σπκώσουν το διτζίμιν, έναν σπόνδυλο αρχαίας κολόνας. Ξεκίνησαν πρώτα οι έφηβοι με θεατρνισμούς και κοιτάζοντας ολόγυρα αν τους θωρούν. Επικειρούσαν να το σπκώσουν, αλλά δεν δύνονταν καν να το κουνήσουν. Πήραν κατόπιν σειρά οι νέοι κι οι άντρες. Ἄλλοι μόλις το ανασήκωναν έναν δυο πόντους απ' το χώμα κι άλλοι πέντε με δέκα.

Κάποιος ξενομερίτης το 'φτασε ως τη μέση του κι ένας από τα Κάτω Λεύκαρα ολίγο παραπάνω. Έμεναν ακόμα δυο. Πρώτος ηλπίσασε ο μουσουλμάνος Ριγκάρ Ρετουβάν. Μαυριδερός, θεόρατος και με μπράτσα ωσάν μαδέρια. Χαιρέτησε τον κόσμο υψώνοντας τα χέρια, χτύπησε

παλαμάκια, έσκυψε, γράπωσε το διτζίμιν και τ' ανέβασε πάνω απ' το κεφάλι.

Οι Ἐλληνες πάγωσαν. Απεναντίας οι ολίγοι μουσουλμάνοι των Λευκάρων ξέσπασαν σε ιαχές κι εξακολουθούσαν κι όταν ορθώθηκε ο Χατζηγιωρκής. Σήκωσε και κείνος τα χέρια χαιρετώντας τον κόσμο, σταυροκοπήθηκε κι έσκυψε να πιάσει το διτζίμιν. Ήταν το μπόι του όσο και του Ριγκάρ, μα με πλάτες φαρδύτερες, μακριά και χοντρά ποδάρια και οι πατούσες του τόσο μεγάλες που δεν υπήρχε καλαπόδι στα μέτρα του, και πρόσθετε ο τσαγκάρης ένα ξύλο στη φτέρνα για να το κανονίσει. Ὡστόσο τον βάραινε η ηλικία, ο Ριγκάρ είκοσι τέσσερα κι ο Χατζηγιωρκής σαράντα επτά.

Ο Αδάμος θωρούσε πώς τρεμόπαιζαν οι μύες στο μούτρο του κι ας του σκέπαζε σχεδόν τα μάγουλα το παχύ μουστάκι. Η αγωνία του κορυφώθηκε όταν ο Χατζηγιωρκής άδραξε το διτζίμιν και λύθηκε μονάχα σαν το σήκωσε τεντώνοντας τα χέρια πάνω απ' το κεφάλι. Του 'δωσε μάλιστα μια και το πέταξε ενάμισι μέτρο πέρα απ' τα πόδια του.

Οι Ἐλληνες ξέσπασαν σε πανηγυρισμούς κι οι μουσουλμάνοι δεν έκρυβαν την απογοήτευσή τους. Μια ομάδα νέων έπιασαν και σήκωσαν τον Χατζηγιωρκή στα χέρια και τον περιέφεραν ανάμεσα στον κόσμο. Ξοπίσω τους έτρεχε κι ο Αδάμος. Επτά χρονών τότε, αλλά το μπόι του έδειχνε για δέκα. Όταν κατέβασαν τον Χατζηγιωρκή, σίμωσε και του φώναξε:

«Μια μέρα εγώ θα σε νικήσω!».

Ο Χατζηγιωρκής τον σύγκοψε χαμογελώντας.

«Δείξε μου» τον προκάλεσε και τραβώντας τον απ' το χέρι πήγαν ως το διτζίμιν.

«Στα χρόνια σου εγώ το τάραζα μια σπιθαμή».

Τον κοίταξε στα μάτια ο Αδάμος και ύστερα έσκυψε να πιάσει το διτζίμιν. Ὅμως ο Χατζηγιωρκής τον κράτησε.

«Θα σπάσουν τ' αρτζίδικα σου! Το λέει όμως η καρκιά σου. Ψέματα είπα ότι το τάραζα, για να σε δοκιμάσω. Ἄκου και βάλε το στον του σου: πάινε να το σπκώσεις άμα μπορείς. Ειδημή ρίξε πορδές στο ρέμα να τις αγροικάς μονάχος σου».

Το χαμόγελο του Αδάμου διαγράφηκε πλατύ. Ήταν καλός άνθρωπος ο Χατζηγιωρκής και δεν τον άφησε να προσπαθήσει. Μην πάθει καμιά ζημιά και για να μην γενεί περιγέλος.

ΟΙ ΓΑΜΟΙ ΣΤΑ ΛΕΥΚΑΡΑ ΣΤΟ ΠΡΩΤΟ ΗΜΙΣΥ ΤΟΥ 20ΟΥ ΑΙΩΝΑ.

Γιώργου Κουμουλλή

Ένας γάμος στο χωριό μας πριν ένα αιώνα ήταν μεγάλη διαδικασία. Οι προξενήτρες μπορεί μεν λόγω πείρας και σοφίας να γνωρίζανε ποιος ταίριαζε με ποια (εδώ, βέβαια, εγείρονται πολλά ερωτηματικά) αλλά τον πρωτεύοντα ρόλο για την «διεκπεραίωση» ενός γάμου τω καιρώ εκείνω διαδραμάτιζαν οι οικογένειες του γαμπρού και της νύφης. Όπως όλοι γνωρίζουμε, απαραίτητη προϋπόθεση ενός γάμου ήταν η αποδοχή εκ μέρους της οικογένειας του γαμπρού του περιεχομένου του προικοσύμφωνου το οποίο περιέγραφε λεπτομερέστατα την περιουσία που θα εκαρπούτο η νύφη και, έμμεσα, ο γαμπρός. Αν υπήρχε διαφωνία μεταξύ των δύο οικογενειών,

η προξενήτρα μετατρεπόταν σε διαμεσολαβητή και ακολουθούσαν σκληρές διαπραγματεύσεις! Ουκ ολίγες φορές, το χάσμα δεν μπορούσε να γεφυρωθεί οπότε ο διαπραγματευόμενος γάμος είχε την τύχη του Τιτανικού.

Πριν τον Δεύτερο Παγκόσμιο Πόλεμο (1939), ο έρωτας ήταν ένα τελείως άγνωστο φρούτο στη κυπριακή ύπαιθρο αφού δεν υπήρχαν οι προϋποθέσεις εκκόλαψης του. Βέβαια, οι σεναριογράφοι των κυπριακών σαπουνόπερων, για να κάνουν τη πλοκή ενός έργου που χρωματίζει την κοινωνία του πρώτου ήμισυ του 20^{ου} αιώνα πιο ενδιαφέρουσα, αναφέρονται στους έρωτες και στις αγάπες ωςάν να ήταν το κυριότερο συστατικό της ζωής τότε. Ουδέν αναληθέστερο. Το βέβαιο είναι ότι η ρομαντική αγάπη εξέλιπε παντελώς λόγω της πλήρους υποτέλειας της γυναίκας. Οι ανύπαντρες γυναίκες δεν μπορούσαν να έχουν καμία σχέση με κανένα άνδρα –πλατωνική σχέση, φυσικά!- διότι (α) υπήρχαν οι φυσικοί περιορισμοί, π.χ, καμία ανύπαντρη γυναίκα δεν πήγαινε πουθενά ασυνόδευτη και (β) ήταν τέτοια η κοινωνικοποίηση των γυναικών που το θεωρούσαν κορυφαίο αμάρτημα να μιλάνε ή, ακόμα-Θεός φυλάξει!- να κρυφοκοιτάζουν άνδρες που δεν ήταν συγγενείς τους.

Το βίωμα του πατέρα μου Μιχαήλ Κουμουλλή (1899-1992) πιστεύω απεικονίζει τις κωμικοτραγικές πτυχές των προγαμιαίων διεργασιών. Ο πατέρας μου έγινε κεντηματέμπορος το 1917 και τα επόμενα 10 χρόνια όργωνε την Ευρώπη και την Αμερική (είχε πάει μέχρι και το Σικάγο) ξαπλώνοντας την φήμη του μικρού μας (για τους ξένους) χωριού. Επιστρέφοντας στη Κύπρο το

1927, ο παππούς μου (Δημήτρης Κουμουλλής, 1870-1957) του είχε...έτοιμη τη νύφη, την Ευρυδίκη του Ορφανού(1910-1995). Ο πατέρας μου, όμως, έζησε 10 χρόνια στην Ευρώπη και στην Αμερική και διαπνεότανε, ή μάλλον νόμιζε ότι διαπνεότανε, από μια φιλελεύθερη ιδεολογία. Έτσι, του δημιουργήθηκε η αυταπάτη ότι μπορούσε να ασκήσει βέτο στις αποφάσεις του παππού μου! Εν πάση περιπτώσει, μετά την υποδοχή, τα φιλιά και τις αγκαλιές, ο παππούς ο Δημήτρης ανακοίνωσε στον πατέρα μου ότι η Ευρυδίκη ήτανε η καταλληλότερη γυναίκα γι' αυτόν. Ο Μιχαήλης, όμως, έθεσε όρο να του δοθεί η ευκαιρία τουλάχιστο να δει τη μέλλουσα γυναίκα του. Ο Δημήτρης, απρόθυμα δέχθηκε το αίτημα του πατέρα μου αλλά το εγώ του πρέπει να πληγώθηκε αφού αμφισβητήθηκε η κρίση του.

Η διευθέτηση της συνάντησης ήταν την επομένη, που ήταν Κυριακή. Ο πατέρας μου θα περίμενε

κοντά στο παγκάρι της εκκλησίας και όταν τελείωνε η λειτουργία θα κατέβαινε από τον γυναικωνίτη η Ευρυδίκη με την μητέρα της Χαριθέα οπότε θα είχε πλήρη θέα! Όπερ και εγένετο. Όταν επέστρεψε σπίτι ο πατέρας μου τον περίμενε ο Δημήτρης. Η στιχομυθία που διημείφθη και η τελική έκβασή της ήτανε καθοριστική για την ...τύχη του υποφαινόμενου.

«Εν τάξει γιε μου, είδες την κοπέλα; Μια χαρά δεν είναι»;

«Ναι, είναι ωραία, υψηλή, κοκκινομάλλα αλλά...»

«Αλλά τι; έχει και αλλά τούτη η υπόθεση»;

«Έχει πολλά πικνίδκια (φακίδες) πατέρα. Γι αυτό άσε με λίγες μέρες να το σκεφτώ».

Αυτή η απάντηση του πατέρα μου εξόργισε τον παππού μου. «Κοίταξε να δεις» του λέει του πατέρα μου. «Στο πλυσταριό της μάνας σου έχει τρεις ματσούκες (μαγκούρες). Τη μια θα τη σπάσω στα πόδια σου, την άλλη στον πισινό σου και την άλλη στα πλευρά σου για να δω αν καμιά γυναίκα δέχεται να παντρευτεί ένα σακάτη». Μια νεκρική σιγή ακολούθησε αυτή την απειλή. Ο πατέρας μου έτρεμε σαν το πουλί διότι γνώριζε άριστα ότι ο Δημήτρης δεν μπλόφαρε. Συνειδητοποίησε εκείνη τη στιγμή ότι αναγκαστικά θα έπρεπε να διαδηλώσει τον σεβασμό του στην ασέβεια απέναντι στην επιθυμία του! Δεν ήτανε πλέον στη φιλελεύθερη Αμερική αλλά στη παραδοσιακή κοινωνία των Λευκάρων και όφειλε να συμπεριφερθεί σαν Λευκαρίτης.

Τη νεκρική σιγή την διέκοψε ο παππούς μου. Απευθυνόμενος στο πατέρα μου του λέγει: «Ωραία. Αύριο θα σας λογιόσουμε».

Επίλογος: Ο Μιχαήλης και η Ευρυδίκη ζήσανε μαζί αγαπημένοι 62 ολόκληρα χρόνια.

Τα Πυκνά Λευκάρων Ένα χωριό που χάθηκε στο πέρασμα των αιώνων

Νάσα Παταπίου, Ιστορικός –Ερευνήτρια (Κέντρο Επιστημονικών Ερευνών Κύπρου)

Η σαγήνη της έρευνας είναι ακόμη πιο ισχυρή όταν φέρνει στο φως εντελώς άγνωστα στοιχεία για πρώτη φορά, είτε για κάποιο πρόσωπο είτε για κάποιο γεγονός και όταν ακόμη μας αποκαλύπτει στοιχεία για κάποια χωριά της πατρίδας μας, τα οποία έσβησαν με την πάροδο των αιώνων. Ένα αίτημα ενός μέλους μιας πολύ γνωστής κυπριακής οικογένειας του 16^{ου} αιώνα, το οποίο ζητούσε από τις βενετικές αρχές διευκολύνσεις, για την αποπληρωμή της εκμίσθωσης ενός χωριού, έφερε στο φως ένα άγνωστο χωριό της «περίκλειστης Κύπρου». Το χωριό αυτό ονομαζόταν Pìcna και ανήκε στο διαμέρισμα του Μαζωτού. Έως τότε δεν γνωρίζαμε για την ύπαρξη, έστω πριν από αιώνες, του χωριού αυτού, ούτε έτυχε να ακούσουμε το όνομά του, αλλά χάρη στις ανέκδοτες πηγές που εντοπίσαμε, είχαμε ενώπιόν μας γραπτές μαρτυρίες ηλικίας 461 ετών, που κατέγραφαν την ιστορία του χωριού Pìcna. Ασφαλώς, κάποιοι θα γνωρίζουν το χωριό αυτό, τουλάχιστον ως τοπωνύμιο, γιατί επέζησε ως τοπωνύμιο, όπως θα αναφέρουμε παρακάτω, και, αυτοί, θα είναι μόνον οι κάτοικοι ενός γειτονικού χωριού με το ίδιο το χωριό Pìcna. Η γραφή του ονόματος του χωριού, σ' ένα βενετικό έγγραφο με λατινικούς χαρακτήρες, δεν μπορούσε να μας αποκαλύψει το γένος του τοπωνυμίου, το οποίο έμενε εντωμεταξύ μετέωρο και πληθώρα ερωτηματικών μας κατέκλυζε.

Ήταν βέβαιο ότι επρόκειτο για ένα χωριό, ανάμεσα στην πληθώρα των χωριών της Κύπρου, που χάθηκαν με την πάροδο των αιώνων. Τι γοητεία όμως και τι σαγήνη, έστω, με αρκετή δόση θλίψης για ό,τι χάνεται, ν' ανακαλύπτεις όχι μόνο στοιχεία, για τον Ιωάννη Σωζόμενο του Bernardo, μέλους μιας διάσημης κυπριακής οικογένειας του 16^{ου} αιώνα, αλλά και για ένα χωριό της Κύπρου. Και όλα αυτά τα στοιχεία να διασώζονται σε έγγραφα, που φυλάσσονται σε κάποιους φακέλους στα κονισαλέα ράφια, σ' ένα από τα 300 περίπου δωμάτια του πα-

λαιού μοναστηριού της Santa Maria dei Frari, όπου στεγάζεται το Κρατικό Αρχείο της Βενετίας. Στη συνέχεια, η επιτόπια έρευνα μας βοήθησε να γνωρίσουμε ότι το χωριό αυτό, το οποίο πράγματι διασώθηκε ως τοπωνύμιο, ονομάζεται τα Πυκνά και γειτνιάζει με τα Πάνω Λεύκαρα του διαμερίσματος της Λάρνακας.

Τα Πυκνά των Πάνω Λευκάρων

Το χωριό Πυκνά κοντά στα Πάνω Λεύκαρα, το οποίο δεν υφίσταται πλέον διασώζεται όμως ως τοπωνύμιο. Τα Πυκνά αναφέρονται στις βενετικές εκθέσεις, οι οποίες περιέχουν καταλόγους των χωριών της Κύπρου και επίσης στην απογραφή του πληθυσμού του έτους 1565 σημειώνεται ως *casal*, δηλαδή χωριό και όχι πρασιό (μικρός οικισμός), όπως αναφέρεται σ' ένα από τα έγγραφα που έχουμε εντοπίσει. Ο πληθυσμός του το ίδιο έτος, σύμφωνα με την απογραφή αυτή, στην οποία περιλαμβάνονταν μόνο οι αρσενικού γένους φραγκομάτοι, δηλαδή οι ελεύθεροι καλλιεργητές, αναφέρεται ότι ανέρχονταν στους 30 τον αριθμό. Ανήκε, σύμφωνα με τις πιο πάνω πηγές και όπως αναφέρεται κατά τη βενετική περίοδο και στα ανέκδοτα βενετικά έγγραφα, στο διαμέρισμα (*contrada*) του Μαζωτού.

Η περιοχή στην οποία ήταν κάποτε οικοδομημένο το χωριό αυτό είναι μάλλον λοφώδης και βρίσκεται προς τα βόρεια των Πάνω Λευκάρων και απέχει από αυτά περίπου τέσσερα χιλιόμετρα. Κατά μία εκδοχή το χωριό έλαβε την ονομασία, τα Πυκνά, από το πυκνό δάσος που υπήρχε κάποτε εκεί. Κοντά στα Πυκνά περνά ο ποταμός Σιρκάτης, για τον οποίο υπάρχουν πολλές παραδόσεις καθώς και το χωριό Σιρκάτι, το οποίο απαντά στα βενετικά έγγραφα ως *Siriati* και τα ίχνη του έχουν εντοπιστεί γύρω από το εξωκλήσι του Αγίου Γεωργίου του Σιρκάτη. Το χωριό αυτό το 1565 είχε 16 κατοίκους αρσενικού γένους, ελεύθερους καλλιεργητές.

Τα έγγραφα

Η ιστορία του χωριού αυτού που έσβησε εδώ και αιώνες καταγράφεται σε τέσσερα έγγραφα, το ένα από τα οποία αποτελεί απόφαση του Συμβουλίου των Δέκα και τα άλλα τρία έγγραφα αφορούν στο αίτημα του εκμισθωτή, που είχε υποβάλει στις βενετικές αρχές, σχετικά με την εκμίσθωση του εν λόγω χωριού. Στην απόφαση του Συμβουλίου των Δέκα που αφορούσε στο αίτημα του εκμισθωτή του πρασιού (prastio) Πυκνά, με ημερομηνία 29 Σεπτεμβρίου 1550, είχαν αποφασισθεί τα ακόλουθα. Στον πιστότατο Ιωάννη Σωζόμενο από την Κύπρο, διαβάζουμε στο σχετικό έγγραφο, αποφασίζεται από το ημέτερο Συμβούλιο των Δέκα ότι δύναται να αποπληρώσει το χρέος, το οποίο οφείλει στο Δημόσιο Ταμείο και το οποίο ανέρχεται στα πενήντα δουκάτα, για την εκμίσθωση του πρασιού Πυκνά, καταβάλλοντας ετησίως δέκα δουκάτα.

Τα άλλα τρία έγγραφα υπογράφονται το ένα από τον εκμισθωτή και τα άλλα δύο από τους δύο Βενετούς Συμβούλους, που υπηρέτησαν στην Κύπρο και γνώριζαν και τον Ιωάννη Σωζόμενο. Στο ένα έγγραφο το οποίο υπογράφεται από τον εκμισθωτή Ιωάννη Σωζόμενο, υποβάλλεται το αίτημά του στο Συμβούλιο των Δέκα και αναφέρεται πώς αποφάσισε να εκμισθώσει το χωριό Πυκνά. Επίσης, μία άλλη σημαντική πληροφορία την οποία καταγράφει στο αίτημά του, είναι, ότι, πριν εκμισθώσει αυτός το χωριό Πυκνά, ήταν ιδιοκτησία, δηλαδή αποτελούσε φέουδο, του Alvise d' Acre. Η πληροφορία αυτή μας γνωστοποιεί ότι η ιστορία του χωριού αυτού συνδέεται και με μια άλλη κυπριακή οικογένεια, αυτή των d' Acre, που μαρτυρείται στην Κύπρο από τον 13^ο αιώνα.

Οι Βενετοί Σύμβουλοι Gasparo Contarini και Gasparo Bembo με δικές τους ξεχωριστές επιστολές πιστοποιούσαν ότι ο Ιωάννης Σωζόμενος είναι φτωχός και έχει να στηρίξει οικονομικά την οικογένειά του, γι' αυτό εισηγούνταν και οι δύο να εισακουσθεί το αίτημά του και να του παρασχεθούν διευκολύνσεις, για την αποπληρωμή του χρέους του. Επίσης, και οι δύο Σύμβουλοι αναφέρονταν στο έργο και στις υπηρεσίες που προσέφερε και συνέχιζε να προσφέρει ο Ιωάν-

νης Σωζόμενος, ως υπάλληλος της Γραμματείας των βενετικών αρχών στην Κύπρο.

Τα Πυκνά και οι φεουδάρχες του

Η οικογένεια d' Acre ή Dacre ή Zacre έλκει ασφαλώς την καταγωγή της από την Άκκρα, πάλαι ποτέ πόλη του Λατινικού βασιλείου της Ιερουσαλήμ, μετά τη πτώση της οποίας πολλοί κάτοικοί της μετοίκησαν στην Κύπρο, και, κυρίως, στην Αμμόχωστο. Πολλά μέλη της οικογένειας αυτής διέπρεψαν στην Κύπρο, είτε ως ανώτεροι υπάλληλοι του κράτους, είτε ως εκκλησιαστικοί άρχοντες, ως φεουδάρχες και ως άνθρωποι των γραμμάτων. Μετά την κατάληψη της Κύπρου από τους Οθωμανούς μέλη της οικογένειας αυτής διέπρεψαν στη Βενετία. Αναφέρουμε ενδεικτικά τον Βερνάρδο Άκρη, ο οποίος ευεργέτησε την εκεί ελληνική παροικία και συνέβαλε στην εκπαίδευση του ελληνισμού της Βενετίας με το κληροδότημά του.

Ο Alvise d' Acre ο φεουδάρχης των Πυκνών, όπως πληροφορούμαστε από αρχειακό υλικό, υπηρέτούσε στη βενετική διοίκηση της Κύπρου ως πληρεξούσιος δικηγόρος του Δημοσίου Ταμείου (advocato et procurator fiscal di real) και το έτος 1532 είχε ήδη πεθάνει, αφού στη θέση του οι βενετικές αρχές είχαν διορίσει τον Θεόδωρο Tacito, από την πόλη Udine της Ιταλίας. Το 1557 συναντούμε σε μια πηγή έναν άλλο Alvise d' Acre, συγγενή του μάλλον ή ίσως και γιο του που έφερε, όπως άλλωστε συνηθιζόταν τότε, το όνομα του πατέρα του.

Ο Ιωάννης Σωζόμενος γιος του Bernardo είναι

οπωσδήποτε συγγενής, με το πιο γνωστό μέλος της οικογένειας των Σωζόμενων, τον συνώνυμό του Ιωάννη Σωζόμενο, αλλά δε γνωρίζουμε επακριβώς ποια συγγένεια τους συνέδεε. Αυτός ο Ιωάννης Σωζόμενος αναφέρεται ως στρατιωτικός μηχανικός και υπήρξε ως αυτόπτης μάρτυρας και συντάκτης μίας περιγραφής της άλωσης της Λευκωσίας το 1570, από τους Οθωμανούς. Σύμφωνα με μία πηγή οι Bernardo, Balian και ένας άλλος Ιωάννης ήταν αδέρφια, συνεπώς, τόσο ο Balian όσο και ο Ιωάννης ήτανε θείοι του εκμισθωτή των Πυκνών, Ιωάννη Σωζόμενου.

Η οικογένεια των Σωζόμενων αναφέρεται κατά τη φραγκοκρατία τόσο από τον χρονικογράφο μας Λεόντιο Μαχαιρά όσο και σε έγγραφα του Βατικανού της περιόδου 1468-1469. Ο Μαχαιράς αναφέρει ότι ο βασιλιάς Ιάκωβος Α΄ είχε παραχωρήσει ως φέουδο κατά τον 14^ο αιώνα το χωριό Κρήτου σ' έναν Ιωάννη Σωζόμενο και ίσως να πρόκειται για την παλαιότερη αναφορά, στην οικογένεια αυτή. Ας σημειωθεί ότι πηγή του 1556 είναι πιο σαφής για το φέουδο Κρήτου αφού αναφέρεται ως Κρήτου Μαρόττου. Ένας Πέτρος γιος του Ιάκωβου Σωζόμενου μνημονεύεται το 1468 και αναφέρεται ο τρόπος με τον οποίο κατόρθωσε να γίνει βάιλος της περιοχής της Χρυσοχούς.

Τον Ιωάννη Σωζόμενο του Bernardo τον έχουμε συναντήσει σε πολλές πηγές, είτε δημοσιευμένες είτε αρχειακές, ως υπάλληλο της Γραμματείας της βενετικής διοίκησης της Κύπρου, να φέρει εις πέρας πολλές εργασίες σχετικές με περιουσίες μοναστηριών και καταγραφή κυρίως κτηματικής περιουσίας και γενικά φέουδων. Το 1553 ο Ιωάννης Σωζόμενος ως «γραμματέας στο Σύγκριτο», δηλαδή της Γραμματείας, είχε επιφορτισθεί με το έργο της καταγραφής της περιουσίας της Ιεράς Μονής Κύκκου- στα έγγραφα αναφέρεται ως Μονή της Παναγίας της Βροχής- για να εξακριβωθούν οι ανάγκες της, γιατί ο ηγούμενός της είχε υποβάλει αίτημα στις βενετικές αρχές, για οικονομική ενίσχυση. Το 1558 -1559, όταν οι μοναχοί του Αγίου Νικολάου της Στέγης ζήτησαν οικονομική ενίσχυση από τις βενετικές αρχές, η βενετική διοίκηση της Κύπρου είχε στείλει και πάλι τον Ιωάννη Σωζόμενο του Bernardo,

για να κάνει επιτόπια έρευνα και να καταγράψει την περιουσία της μονής. Αυτός μετά την έρευνα που είχε πραγματοποιήσει, υπέβαλε έκθεση που απεστάλη στο Συμβούλιο των Δέκα, στην οποία εισηγείτο ότι πράγματι η μονή είχε οικονομικά προβλήματα και έπρεπε να ενισχυθεί. Στην περίπτωση αυτή αναφέρεται ως γιος του μακαρίτη(fo di misser) Bernardo, γεγονός που μαρτυρεί ότι ο πατέρας του είχε ήδη πεθάνει. Επίσης, το 1559 για τους ίδιους ακριβώς λόγους, είχε υποβάλει έκθεση, μετά από εντολή των Βενετών ρεκτόρων της Κύπρου, για την κτηματική περιουσία και τα έσοδα της εκκλησίας της Παναγίας της Καλακατιώτισσας, στην περιοχή του διαμερίσματος της Χρυσοχούς.

Η αρχειακή έρευνα, ως ανταμοιβή των μόχθων μας, μας έδωσε, κατά τον ποιητή, το ωραίο ταξίδι. Και ήταν πράγματι ωραίο το ταξίδι αυτό, αφού, ένα χωριό που χάθηκε, μετά από πέντε σχεδόν αιώνες, εμφανίστηκε ή αναγεννήθηκε, θα μπορούσαμε να πούμε, μέσα από τα έγγραφα της συγκεκριμένης αρχειακής σειράς. Πρόκειται για έγγραφα που είχαν σταλεί από την Κύπρο, που ταξίδεψαν για μήνες με κάποιο καράβι, με προορισμό την πόλη των τεναγών, που τα μετέφερε με κάθε προσοχή κάποιος κρατικός υπάλληλος, που έτυχαν μελέτης και συζήτησης, στη μεγάλη αίθουσα στην οποία συσκεπτόταν το φοβερό Συμβούλιο των Δέκα, για να καταλήξει σε κάποια απόφαση, και, τέλος, κάποτε και από κάποιους αρχειοθετήθηκαν. Τα έγγραφα αυτά, θα μπορούσε να ισχυρισθεί κάποιος ότι έχουν «εγχείρακτο» το χρόνο επάνω τους, γεμάτα σκόνη, σχισμένα και σε μερικά σημεία σαν καμένα, λες και τα άρπαξε την ύστατη στιγμή κάποιο χέρι και τα γλύτωσε από κάποια πυρκαγιά. Η λοφώδης περιοχή, τα Πυκνά, κοντά στα Πάνω Λεύκαρα, με τα αραιά πεύκα ως δια μαγείας, χάρη στα έγγραφα αυτά, φωτίστηκε μέσα στο χρόνο και είδαμε τα φτωχά σπίτια να ξεπροβάλλουν και τους λίγους κατοίκους του χωριού, τους 30 φραγκομάτους να εμφανίζονται με τις οικογένειές τους και να εργάζονται στα χωράφια, και, ίσως, πέρα μακριά, ν' αντικρίζαμε έφιππους στ' άλογα τους, τους φεουδάρχες των Πυκνών, οι οποίοι έφθαναν για να επιθεωρήσουν το φέουδό τους, δηλαδή, τον Alvise d' Acre ή τον Ιωάννη Σωζόμενο του Bernardo...

ΤΟ ΛΑΔΑΝΟ

Μιχαλάκης Μιλητός

«Τα Λεύκαρα, ένα όμορφο χωριό στους πρόποδες του Ολύμπου (Τροόδους) έχει μια εκκλησία με το όνομα "Ο Τίμιος Σταυρός". Στην περιοχή αυτή μαζεύεται λάδανο κυρίως την άνοιξη. Είναι σαν δρόσος που πέφτει πάνω σε ένα φυτό. Πολύ νωρίς το πρωί, πριν ξεραθεί το υγρό αυτό από τη ζέστη, οδηγούνται τα κοπάδια να βοσκήσουν, οπότε το λάδανον κολλά στο γένι των ζώων απ' όπου το μαζεύουν οι βοσκοί.

Οι βοσκοί συλλέγουν το λάδανο και με άλλο τρόπο: στερεώνουν δέρμα αίγας σε μια βέργα και το σέρνουν πάνω στα φυτά με αποτέλεσμα να κολλά στις τρίχες. Στη Λευκωσία καθαρίζεται από τη σκόνη με τη χρήση φωτιάς και λαδιού με αποτέλεσμα να γίνεται πιο μαλακό και να μυρίζει πιο έντονα. Το στέλλουν μετά στη Λάρνακα απ' όπου εξάγεται σε αρκετά μέρη της Ευρώπης (Τζι-οβάνι Μάριτε, Ιταλός περιηγητής 1760)».

Επιτρέψτε μου τώρα να εξηγήσω πως μου δημιουργήθηκε το ενδιαφέρον για το λάδανο: Διαβάζοντας το βιβλίο «Historic Cyprus»: A guide to its towns, villages, monasteries and castles (ιστορική Κύπρος, οδηγός για τις πόλεις, τα χωριά, τα μοναστήρια και τα κάστρα) του Άγγλου Ruepert Gunnis, έκδοση 1936 έφθασα κάποτε στη περιγραφή των Λευκάρων με ιδιαίτερη αναφορά στη συλλογή λάδανου (Ladanum) που γινόταν σύμφωνα με το Van Bruyn το δέκατο όγδοο αιώνα στα χωράφια γύρω από τα Κάτω Λεύκαρα.

Ο τρόπος συλλογής του λαδάνου είναι ακριβώς ο ίδιος όπως περιγράφεται από το Τζι-οβάνι Μάριτι. Αναφέρεται επίσης ότι το Ladanum είναι μαύρο με πολύ έντονο άρωμα που χρησιμοποιείται στην ιατρική και σε επιδημία πανώλης (πανούκλας). Ο Van Bruyn συνεχίζει αναφέροντας ότι η επιστημονική ονομασία του φυτού δόθηκε από Σουηδό βοτανολόγο, που επισκέφθηκε την Κύπρο το 1749 είναι Cistus Latanifera. (Σίστους Λατανιφέρα) το πολύ γνωστό μας είναι ξιστάρι.

Τι είναι λοιπόν το λάδανο;

Σύμφωνα με τον επίκουρο καθηγητή φαρμακολογίας του Πανεπιστημίου Αθηνών υπάρχουν ιστορικές αναφορές για το λάδανο από την αρχαιότητα. (Πλίνιος, Διοσκουρίδης, Ηρόδοτος)

Σύμφωνα με τον προαναφερθέντα Ιταλό περιηγητή Μάριτι υπήρχε μεγάλη παραγωγή λαδάνου κατά τον δέκατο όγδοο αιώνα στην Κύπρο και στην Κρήτη και οι εξαγωγές γίνονταν προς Αλεξάνδρεια και συνέχεια στο Σουδάν. Λαϊκά ονόματα του φυτού είναι: κίστος, κιστάρια, ξιστάρκα και άλλα πολλά.

Όσον αφορά τη φαρμακολογική δράση του φυτού και της ρητίνης, που παρουσιάζει εξαιρετικό ενδιαφέρον, αναφέρεται και από τον Ιπποκράτη. Το λάδανο χρησιμοποιείτο στην αρχαιότητα σε αλοιφές για διάφορες δερματικές παθήσεις και κατά της πανώλης.

Τέλος αναφέρεται η χρησιμοποίηση της ρητίνης λαδάνου στην παρασκευή του Αγίου Μύρου καθώς και άλλων αρωμάτων.

Ρωτώντας ηλικιωμένους συγχωριανούς μας, πληροφορήθηκα ότι παρατηρούσαν το μαύρισμα των τριχών γύρω από το στόμα των αιγών όταν έτρωγαν ξιστάρι την άνοιξη. Μάλιστα μερικοί είπαν ότι το μαύρισμα γίνονταν μικροί βώλοι που κρέμονταν από τα γένια των ζώων. Όμως δεν ανέφερε κανένας για συλλογή λαδάνου, παρόλο που ήξεραν την ύπαρξη του με την κυπριακή ονομασία «λάφτανον».

Τελειώνοντας θα τολμούσα να εισηγηθώ την διεξαγωγή έρευνα με αντικείμενο τις προοπτικές βιομηχανικής παραγωγής λαδάνου που πιθανό να βοηθήσει στην ανάπτυξη της περιοχής μας.

Βιβλιογραφία: - Περιοδικό «Τα Λεύκαρα»

Historic Cyprus (Rubert Gunnis) άρθρο στο διαδίκτυο για το λάδανον του καθηγητή Κωνσταντίνου Δεμετίου PhD.

ΜΙΑ ΜΟΥΣΙΚΗ ΒΡΑΔΙΑ

Αχιλλέα Ιωάννου

Έχουν κυκλοφορήσει ανακοινώσεις που πληροφορούν τους ενδιαφερόμενους πως ο Πολιτιστικός Όμιλος Διάσταση με το Φωνητικό του Σύνολο παρουσίασαν στο ναό του Τιμίου Σταυρού στα Λεύκαρα, την Πέμπτη πριν από τη Μεγάλη Εβδομάδα, βυζαντινούς ύμνους διασκευασμένους από τον αείμνηστο Δημήτρη Λάγιο. Η παράσταση – παρουσίαση έγινε υπό τη διεύθυνση της Ανδριάνας Σεργίδου αλλά σ' αυτή συμμετέσχε και ο χωριανός μας καλλιτέχνης Κώστας Χατζηχριστοδούλου. Το πρόγραμμα έχει ήδη παρουσιαστεί με επιτυχία, τόσο στην Ελλάδα όσο και στο Λίβανο, τη Ρωσία και την Αγγλία.

Η εκδήλωση φέρνει στη μνήμη μου μιαν άλλη αξέχαστη βραδιά με τον Κώστα και την Κατερίνα Χατζηχριστοδούλου, που έγινε πριν ένα περίπου χρόνο στη Λάρνακα. Οι δυο τραγουδιστές μαζί με το φωνητικό σύνολο « η Διάσταση» και με την επιμέλεια και μουσική διεύθυνση του Βάσου Αργυρίδη και του Ζαχαρία Μουζάκη μετέφεραν μια σειρά τραγουδιών των δεκαετιών του '60 και του '70 γνωστών ως το «Νέο Κύμα». Περιλαμβάνονταν τραγούδια της Αρλέτας, του Γιάννη Σπανού, του Λάκη Παπά, του Γιώργου Ζωγράφου, του Μιχάλη Βιολάρη, του Διονύση Σαββόπουλου, του Μάνου Χατζιδάκι, του Κώστα Χατζή αλλά και γνωστών ξένων δημιουργών.

Η εκδήλωση ήταν θαυμάσια. Οι κρυστάλλινες, αισθαντικές φωνές του Κώστα και της Κατερίνας μας γοήτεψαν, μας μάγεψαν, μας συγκλόνισαν, μας συνεπήραν. Νιώσαμε πως βρισκόμαστε στα στενά δρομάκια της Πλάκας και μικρές – μικρές παρέες τραγουδούσαμε για τον εαυτό μας και για τους φίλους μας. Σε κάποιες άλλες στιγμές φανταστήκαμε πως ήμαστε σε μια ζεστή μπουάτ και απολαμβάναμε το πρόγραμμα συμμετέχοντας μάλιστα σ' αυτό. Με τη βοήθεια των μουσικών Ξένιου Παπασωφρονίου στην κιθάρα, Φειδία Πολυστυπιώτη στο κοντραμπάσο, Χρυσόστομου Νεοφύτου στο βιολί και των δυο μαέστρων στο πιάνο αλλά και το θαυμάσιο φωνητικό σύνολο της «Διάστασης» να ντύνουν την όλη μουσική εκδήλωση, η βραδιά ήταν αξεπέραστη, υπέροχη, μεθυστική. Την απολαύσαμε και ελπίζουμε μελλοντικά να έχουμε παρόμοιες βραδιές που να μας βγάζουν από το τέλμα και να μας προσφέρουν ψηλού επιπέδου ηχητικές απολαύσεις. Ο Κώστας είναι παλιός γνώριμος και τον έχουμε ακούσει πολλές φορές, γνωρίσαμε όμως από κοντά και την Κατερίνα, η οποία μας κέρδισε με την απλότητα και την καταδεκτικότητα της.

Όλη η οικογένεια Χατζηχριστοδούλου θα νιώθει χαρά και ικανοποίηση ακούγοντας τους δυο αυτούς μελωδικούς καλλιτέχνες αλλά κι όλοι οι Λευκαρίτες πρέπει ν' αναγαλλιάζουν στ' ακούσματά τους.

ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΚΑΙ ΑΝΑΒΙΩΣΗ ΠΑΛΙΩΝ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΩΝ

Αχιλλέα Ιωάννου

Τα Λεύκαρα εδώ και αρκετά χρόνια κατάφεραν να αναζωογονηθούν και να αναπτυχθούν τουριστικά βασιζόμενα κυρίως στα ονομαστά «Λευκαρίτικα Κεντήματα», την αργυροχοΐα και τα παραγόμενα καλόγουστα ασημένια είδη, αλλά και την αρχιτεκτονική του κεντρικού πυρήνα του οικισμού που είναι πραγματικά αξιόλογη και ξεχωριστή.

Ωστόσο τα τελευταία χρόνια το τουριστικό ρεύμα προς τα Λεύκαρα έχει μειωθεί αισθητά με αποτέλεσμα πολλά καταστήματα να κλείσουν και άλλα να υπολειτουργούν. Μέσα στα πλαίσια της συγκράτησης και της αναχαίτισης της πληθυσμιακής και γενικότερης πτώσης και οπισθοδρόμησης που παρατηρείται, θεωρείται αναγκαίο να γίνουν κάποια έργα και να εφαρμοσθούν κάποια προγράμματα που θα δώσουν νέα ώθηση στην πρόοδο των Λευκάρων. Πιστεύω πως με καλή προεργασία, μελέτη και αξιοποίηση συγκεκριμένων ταμείων της Ευρωπαϊκής Ένωσης μπορεί να επιτευχθεί η αναβίωση παλιών επαγγελματιών που έχουν από χρόνια εξαφανιστεί. Αρχικά πρέπει να καταγραφούν και αργότερα να δημιουργηθούν οι προϋποθέσεις για επαναφορά τους στη ζωή των Λευκάρων. Τούτο θα αποτελέσει ουσιαστικό πόλο έλξης για αύξηση του τουριστικού ρεύματος. Έτσι θα ενισχυθεί η οικονομία και τα Λεύκαρα θα πάρουν ανοδική πορεία.

Τομείς που μπορούν να προωθηθούν είναι οι ακόλουθοι:

Αλώνι με δουκάνη:

Μπορεί να υπάρχει δίπλα θημωνιά και με γαϊδούρια, μουλάρια ή βόδια να γίνεται το αλώνισμα. Θα γνωρίσουν πραγματικά τη χρήση του ζυγού, της δουκάνης και στο ανέμισμα θα παρακολουθήσουν τα δικράνια, τα θερνάτζια, τα αρβάλια και ό, τι άλλο χρειάζεται για τ' ανέμισμα.

Διάφορες κατασκευές:

Διάφορα είδη πανεριών (τσέστοι, ζεμπίλια, κα-

λάθια, σάρωθρα (φροκάλια – σαρκές), σκαμιά (καμωμένα από αναθρίκα) κ.α.

Χερομύλι για άλεσμα σιταριού για πουργούρι.

Ελιόμυλος: α) άλεσμα με ελιόπετρες

β) πιεστήριο με ζεμπίλια.

Αποστακτήρες για απόσταξη ζιβανίας και ροδοστάματος.

Ληνός - πατητήρι για πάτημα σταφυλιών και παρασκευή μουσταλευριάς (παλουζέ), **μουστοκούλουρων**, σουτζούκου, κεφτεριών.

Παρασκευή τραχανά, χαλουμιών, αναρής (μυζήθρας).

Σιδηρουργείο (κωμοδρομιό) με χρήση φυσερού, αμονιού και βαριάς.

Ενίσχυση και παρουσίαση των παραδοσιακών τεχνών (κέντημα και αργυροχοΐα)

Άλλα επαγγέλματα ή τέχνες.

Όλα τα πιο πάνω αναφερθέντα μπορούν να γίνονται πάνω σε οργανωμένη βάση με μηνιαίο, τριμηνιαίο ή ετήσιο προγραμματισμό. Με το πέρας της παρακολούθησης να προσφέρονται τα παραγόμενα είδη στους επισκέπτες.

Το μεγάλο πρόβλημα που παρουσιάζεται είναι ο χώρος ή χώροι για να καλύψουν μεγάλο μέρος των διάφορων δραστηριοτήτων. Πιστεύω πως μπορούν να χρησιμοποιηθούν παλιά σπίτια τουρκοκυπριακά ή ακατοίκητα ελληνοκυπριακά, αφού πρώτα γίνουν οι αναγκαίες διευθετήσεις καθώς και οι απαραίτητες αναπαλαιώσεις με συγκεκριμένες προσαρμογές των χώρων, αλλά και με προμήθειες των μέσων (ελιόμυλος, χερομύλι, αποστακτήρες κ.α.).

Ελπίζω η εισήγηση αυτή να αντικριστεί θετικά και να γίνουν προσπάθειες επαναφοράς των επαγγελματιών αυτών. Αρχικά μπορεί να εφαρμοστεί μέρος των και σταδιακά να γίνουν όλα ή και άλλα που δεν αναφέρονται.

ΤΟ BRIDGE ΣΤΑ ΛΕΥΚΑΡΑ

Τότε και σήμερα

Το πνευματικό άθλημα του Bridge παίχτηκε για πρώτη φορά στην Κύπρο, στα Λεύκαρα στο μεσοπόλεμο.

Το έφεραν οι πρωτοπόροι και προοδευτικοί κεντηματέμποροι που ταξίδευσαν στην Κεντρική κυρίως Ευρώπη και το δίδαξαν στην εποχή του Β΄ Παγκοσμίου πολέμου σε ντόπιους.

Έπαιζαν το Bridge στα καφενεία του Τσαγκάρη, του Κάφουρου και του Χρύσανθου. Μεταξύ άλλων ασχολούνταν με το άθλημα οι αδελφοί Χριστόφορος και Αντώνης Κάφουρος, οι αδελφοί Αναγιωτίδη, ο Χριστόφορος Χαραλάμπους Κατωδρύτης, ο Στέλιος Γέρος και άλλοι της παλαιάς φρουράς.

Συνέχισαν και ανέπτυξαν το άθλημα οι εξαιρετικοί Γερόλεμος Πάπιρος και Γεώργιος Χριστοφό-

ρου Χατζηλούκας και άλλοι όπως ο Μικαλάκης Κοσμά, Χαράλαμπος Θρασύβουλου, Ανδρέας Κούμουλλος, Χριστάκης Καλαβασιώτης, Πέτρος Κούσουρος, Νίκος και Ανδρέας Μουγής, Παναγιώτης Βαρνάβας και ο γνωστός Βορκάς.

Σήμερα οι αθλητές των Λευκάρων είναι κατά κοινή παραδοχή οι καλύτεροι παγκύπρια. Ανελλιπώς συμμετέχουν στην Εθνική ομάδα. Στην παρούσα Εθνική Ομάδα είναι ο Γιώργος Κωλέττης. Παλαιότερα έλαβαν μέρος για σειρά ετών οι Θέμης Ρούβης, Γιώργος Χριστοφόρου, Κυριάκος Παναγιώτου και Γιώργος Κωλέττης. Έλαβαν μέρος στους παγκόσμιους αγώνες στη Βερόνα οι Αντώνης Κωμοδρόμος, Θέμης Ρούβης, Κυριάκος Παναγιώτου και άλλοι.

Πρόσφατα σε αγώνες ομάδων (4 αθλητές) πρώτευαν δύο φορές. Τον Μάρτη σε δύο ημερίδες στο αεροδρόμιο Λάρνακας και στη Λευκωσία με συμμετοχή 13 ομάδων, ήλθε πρώτη η ομάδα Λευκάρων (Α. Κωμοδρόμος, Σ. Ξενοφώντος, Μ. Μιλητός και Ε. Στρούθος). Το Μάιο σε δύο μέρες αγώνων Κυπέλλου (Nock out) πρώτευσε και πάλι η ομάδα των Λευκάρων αποτελούμενη από τους: Αντώνη Κωμοδρόμο, Ιάκωβο Ρούβη, Θέμη Ρούβη και Ευθύμιο Στρούθο.

Γίνονται προσπάθειες να προσελκυθούν νέοι. Υπάρχει μεγάλη προοπτική και ταλέντα.

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΧΟΡΩΔΙΑΣ ΛΕΥΚΑΡΩΝ ΣΤΟΝ ΚΟΡΝΟ

Η Δημοτική χορωδία Λευκάρων, μετά από πρόσκληση του Κοινοτικού Συμβουλίου Κόρνου, έλαβε μέρος σε Πασχαλινή εκδήλωση που οργάνωσε την Τρίτη του Πάσχα, στο περίβολο της εκκλησίας του Αγίου Προδρόμου, παρουσιάζοντας εκλεκτά τραγούδια από το μεγάλο ρεπερτόριό της.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΥ ΟΜΙΛΟΥ ΛΕΥΚΑΡΩΝ

Μία από τις δραστηριότητες του Πολιτιστικού Ομίλου Λευκάρων ήταν και η εκδήλωση για παιδιά του Δημοτικού και του Νηπιαγωγείου στο χώρο του λαογραφικού μουσείου Λευκάρων που έγινε την Πέμπτη 16/5/2013. Η εκδήλωση έγινε μέσα στα πλαίσια της Διεθνούς μέρας μουσείων.

Τα παιδιά με υλικά που προσέφερε ο Όμιλος, έφτιαξαν ψηφιδωτή φωτογραφοθήκη. Η κατασκευή είχε στόχο, να γνωρίσουν τα παιδιά μέσα από την εμπειρία, πώς κατασκευάζονταν πριν από πολλά χρόνια, τα περίφημα ψηφιδωτά της Κύπρου.

Αργότερα τα παιδιά ξεναγήθηκαν από την αρχαιοφύλακα του μουσείου και γνώρισαν διάφορα αντικείμενα που χρησιμοποιούσαν παλιά στην γεωργία, κτηνοτροφία και στις καθημερινές δουλειές του σπιτιού.

Μετά την ξενάγηση, διάλεξαν ένα αντικείμενο του μουσείου με το οποίο φωτογραφήθηκαν. Η φωτογραφία την οποίαν έβγαλαν, θα εκτυπωθεί με έξοδα του Ομίλου και θα τοποθετηθεί στην φωτογραφοθήκη που έφτιαξαν τα ίδια τα παιδιά και θα την έχουν ως ένα μικρό ενθύμιο από τον όμιλο.

ΗΜΕΡΑ ΜΟΥΣΕΙΩΝ

Μια μοναδική βραδιά έζησαν όσοι βρέθηκαν την Παρασκευή 17 Μαΐου 2013 στο τοπικό Μουσείο Λαϊκής Τέχνης στα Λεύκαρα. Η εκδήλωση οργανώθηκε από τον Πολιτιστικό Όμιλο με τη ευκαιρία της διεθνούς ημέρας μουσείων και σ' αυτήν τραγούδησαν οι καλλιτέχνες Μιχάλης Μόζορας και Ειρήνη Χαρούς. Η βραδιά άνοιξε με χαιρετισμό του Δημάρχου ο οποίος μεταξύ άλλων ανέφερε τα ακόλουθα:

«Το μήνυμα αυτής της επετείου είναι να γίνουν τα Μουσεία φορείς πολιτισμικών ανταλλαγών, με σκοπό την ανάπτυξη της μόρφωσης και της αμοιβαίας κατανόησης, τη συνεργασία και την ειρήνη ανάμεσα στους λαούς.

Η σημερινή μέρα αποτελεί ευκαιρία να γνωρίσουμε εμείς οι λευκαρίτες όσο και οι ξένοι και να θαυμάσουμε την μοναδικότητα των θησαυρών που διαθέτει το χωριό μας, οι οποίοι πολλές φορές περνούν απαρατήρητοι γιατί τους θεωρούμε ως δεδομένους και τους προσπερνούμε, να τους

εκτιμήσουμε πρώτα εμείς και να συμβάλουμε στην ανάδειξη και προβολή τους με τη σωστή ευαισθητοποίηση του κόσμου.

Προς την ίδια κατεύθυνση στοχεύει και η προγραμματιζόμενη προσπάθεια δημιουργίας Μουσείου Βυζαντινής εικόνας το οποίο θα στεγάσει τους εκκλησιαστικούς θησαυρούς και τα ιερά κειμήλια της εκκλησίας μας που αυτή τη στιγμή είναι εγκλωβισμένα και φθείρονται σε ακατάλληλους χώρους ».

Κούκλες με Λευκαρίτικο Κέντημα από τους Μαθητές του Δημοτικού Σχολείου Λευκάρων

Το Δημοτικό Σχολείο Λευκάρων στην τρέχουσα σχολική χρονιά 2012-2013 συνεργάζεται με άλλα έξι ευρωπαϊκά σχολεία στο πρόγραμμα Comenius –Σχολικές Συμπράξεις. Στα πλαίσια του προγράμματος μαθητές, εκπαιδευτικοί και γονείς δημιούργησαν δράση με την ονομασία «Φτιάχνουμε τη μασκότ του σχολείου μας». Στη δράση αυτή, οι μαθητές σε συνεργασία με μέλη των κοινοτήτων κατασκεύασαν κούκλες, με σκοπό αυτές να ταξιδέψουν στο εξωτερικό και να στολίσουν τις αίθουσες διδασκαλίας των συνεργαζόμενων σχολείων.

Μέσα σε μία εβδομάδα από την προκήρυξη της δράσης, 25 κούκλες-έργα τέχνης κατέφθασαν στο σχολείο. Οι μαθητές εργάστηκαν μαζί με συγγενείς και φιλικά τους πρόσωπα ώστε να ετοιμάσουν τις κούκλες και να τις ντύσουν με παραδοσιακές στολές. Τα μέλη των κοινοτήτων από τα οποία προέρχονται μαθητές του σχολείου μας κινητοποιήθηκαν για το καλύτερο δυνατό αποτέλεσμα. Και όντως, το αποτέλεσμα ήταν εντυπωσιακό. Κάθε κούκλα έχει ξεχωριστή αξία, ενώ τις περισσότερες τις χειροτεχνήσανε με λευκαρίτικο κέντημα, το οποίο κατατάσσεται μέσα στην Άυλη πολιτιστική κληρονομιά της UNESCO.

Τα παιδιά που συμμετείχαν στη δράση τιμήθηκαν με δίπλωμα συμμετοχής στα πλαίσια μιας μικρής τελετής που διοργανώθηκε στο σχολείο. Τα ίδια τα παιδιά ετοίμασαν ευχαριστήριες κάρτες, τις οποίες και έδωσαν κατά τη διάρκεια της τελετής σε όσους τους βοήθησαν στην κατασκευή. Ο διευθυντής και το προσωπικό του σχολείου ευχαρίστησαν τόσο τους μαθητές, όσο και τα μέλη των κοινοτήτων που συμμετείχαν στη δράση, αναγνωρίζοντας την οικειοθελή προσφορά χρό-

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΚΑΙ ΛΥΚΕΙΟ ΛΕΥΚΑΡΩΝ

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΜΑΡΤΙΟΥ – ΑΠΡΙΛΙΟΥ 2013

νου και πείρας για τη διεκπεραίωσή της. Κατά τη διάρκεια της μικρής τελετής φωτογραφήθηκαν οι κατασκευαστές με τις κούκλες τους. Στη συνέχεια, έξι από τις κούκλες στάλθηκαν στα συνεργαζόμενα σχολεία, ενώ οι υπόλοιπες στολίζουν το χώρο του Δημοτικού Σχολείου Λευκάρων.

Στις φωτογραφίες μπορείτε να δείτε στιγμιότυπα από τη μικρή τελετή βράβευσης της συμμετοχής, καθώς και κάποιες από τις κούκλες που ετοίμασαν τα παιδιά με τη βοήθεια ενηλίκων. Διαβάστε επίσης, πώς περιέγραψε την εμπειρία της μαθήτριά του σχολείου μας.

Κατασκευάζοντας μασκότε για το σχολείο μας

«Αποφασίσαμε με το σχολείο μας να συμμετέχουμε στο πρόγραμμα Comenius. Σε αυτό το πρόγραμμα λαμβάνουν μέρος και άλλες χώρες της Ευρώπης: η Ισπανία, η Γαλλία, η Ελλάδα, η Πορτογαλία, η Τουρκία και η Βουλγαρία. Όλες οι χώρες σκέφτηκαν να φτιάξουν τις δικές τους μασκότε για να τις ανταλλάξουν μεταξύ τους. Εμείς αποφασίσαμε να φτιάξουμε χειροποίητες κούκλες με παραδοσιακή στολή και κέντημα λευκαρίτικο.

Τη δική μου κούκλα τη ζωγραφίσαμε με τη μαμά μου πάνω σε ένα λευκό πανί. Μετά, την πήρε η θεία μου και την έραψε πάνω σε ραπτομηχανή. Επίσης, της έφτιαξε ένα παραδοσιακό φορεμάκι με μαντήλι. Μετά την πήραμε και της σχεδιάσαμε το πρόσωπο με πενάκια. Ύστερα η άλλη μου θεία με βοήθησε και της κάναμε τα μαλλιά της και της τα έραψε. Η γιαγιά μου επίσης της στερέωσε το μαντήλι πάνω στα μαλλιά της. Τέλος, της κέντησε την λευκαρίτικη ποδιά της.

Ήμουν πολύ χαρούμενη γιατί το αποτέλεσμα ήταν να γίνει μια πολύ ωραία κούκλα! Ακόμη, θέλω να ευχαριστήσω τις θείες μου και τη γιαγιά μου που με βοήθησαν με τόση όρεξη για να φτιάξουμε τη μασκότε μας».

Μαριαλένα Καζαμιά, Ε' τάξη, Δημοτικό Σχολείο Λευκάρων

Με ένα δρώμενο σε μια σεμνή, αλλά μεστή τελετή, που μας ταξίδεψε νοερά στους αγώνες του αντάρτη και υπαρχηγού της Ε.Ο.Κ.Α, Γρηγόρη Αυξεντίου, κατά τον απελευθερωτικό αγώνα 1955 -1959 εναντίον των Άγγλων αποικιοκρατών, τιμήθηκε η θυσία και το ολοκαύτωμα του Σταυραετού του Μαχαιρά. Την επιμέλεια της εκδήλωσης, η οποία έγινε την Παρασκευή 1η Μαρτίου και περιλάμβανε εκτός από το δρώμενο, προβολή, και τραγούδι από το μουσικό σχήμα του σχολείου, είχε η Φιλολογος κ. Άννα Λίγγη.

- Την Τσικνοπέμπτη (7/3/13) οι μαθητές και οι καθηγητές, αφού έκαναν τις τρεις πρώτες περιόδους μάθημα, ομάδα μαθητών και καθηγητών παρακολούθησε διάλεξη για την Πυρασφάλεια την 3η περίοδο από Λοχία της Πυροσβεστικής Λάρνακας.

Θητές και τρεις μαθήτριες της Β' Γυμνασίου συμμετείχαν στο Αντιναρκωτικό Συνέδριο που έγινε στο Ξενοδοχείο FLAMINGO στη Λάρνακα από τις 7 – 9 Μαρτίου.

- Η επέτειος της εθνικής παλιγγενεσίας τιμήθηκε φέτος την Παρασκευή, 22 Μαρτίου με κάθε λαμπρότητα στην αίθουσα πολλαπλής χρήσης του σχολείου μας κατά την 3η και 4η περίοδο. Στην αρχή έγινε η ανακήρυξη των σημαιοφόρων και των παραστατών της Γ' Γυμνασίου μετά την έγκριση και καθιέρωση εκπροσώπησης του Γυμνασίου με ξεχωριστό άγημα, και μετά ακολούθησε η εκδήλωση, η οποία περιλάμβανε πεζά και ποιήματα, τραγούδια από τη χορωδία, προβολή, θεατρικό δρώμενο από την «9η Ιουλίου» και ελληνικούς χορούς. Την όλη εκδήλωση επιμελήθηκε η Φιλόλογος κ. Γεωργία Αδάμου.

- Ανήμερα της Εθνικής Επετείου της 25ης Μαρτίου το σχολείο μας έλαβε μέρος στη δοξολογία που τελέστηκε στον Ιερό Ναό Τιμίου Σταυρού Πάνω Λευκάρων. Τον πανηγυρικό της ημέρας εκφώνησε η Φιλόλογος κ. Γεωργία Αδάμου. Ακολούθησε παρέλαση από τους μαθητές του Γυμνασίου και Λυκείου των Λευκάρων στους κεντρικούς δρόμους της κοινότητας και ακολούθως έγινε κατάθεση στεφάνων στο Μνημείο Πεσόντων και Αγνοουμένων.

- Δώδεκα μαθητές και μαθήτριες της Β' Λυκείου συμμετείχαν στο Διαγωνισμό για το Εκπαιδευτικό Πρόγραμμα «Βουλή των Εφήβων» που έγινε σε ηλεκτρονική μορφή στο εργαστήριο Ηλεκτρο-

νικών Υπολογιστών 1 από την 1η μέχρι και την 4η περίοδο στις 28 Μαρτίου.

- Η εθνική επέτειος της 1ης Απριλίου 1955 γιορτάστηκε με ιδιαίτερη λαμπρότητα στην αίθουσα πολλαπλής χρήσης του σχολείου μας κατά την 3η και 4η περίοδο, την Παρασκευή 29 του Μάρτη. Πριν την έναρξη της εκδήλωσης έγινε ένας λιτός αποχαιρετισμός στην επιστάτρια του σχολείου μας κ. Παναγιώτα Ανδρονίκου, η οποία αφυπηρέτησε και στη συνέχεια ακολούθησε η εκδήλωση, η οποία περιλάμβανε πεζά, ποιήματα, τραγούδια από τη χορωδία, προβολή και κυπριακούς χορούς. Την εκδήλωση επιμελήθηκε η Φιλόλογος κ. Ειρήνη Παπαχριστοφόρου.

- Στα πλαίσια του Διακρατικού Προγράμματος «Χρυσοπράσινο Φύλλο» παρουσιάστηκε θεατρικό δρώμενο σε όλους τους μαθητές του σχολείου σε εμβόλιμη περίοδο στην αίθουσα πολλαπλής χρήσης. Το ίδιο δρώμενο παρουσιάστηκε και στα πλαίσια εκδήλωσης για το «Χρυσοπράσινο Φύλλο» που έγινε στη Λευκωσία στις 19 Απριλίου 2013.

- Ενόψει των γιορτών του Πάσχα στις 17 Απριλίου και στα πλαίσια της ασφάλειας των μαθητών, όλοι οι μαθητές του Σχολείου μας, σε εμβόλιμη περίοδο, είχαν την ευκαιρία να παρακολουθήσουν Διάλεξη για τις κροτίδες από τον Πυροτεχνουργό του Αρχηγείου Αστυνομίας κ. Χρίστο Σιακαλλή. Στόχος της Διάλεξης ήταν η αποτροπή των μαθητών μας να φτιάχνουν αυτοσχέδια πυροτεχνήματα, καθώς και να αγοράζουν και να χρησιμοποιούν κροτίδες και φωτοβολίδες, θέτοντας έτσι σε κίνδυνο και τη δική τους ζωή αλλά και τις ζωές αθώων πολιτών.

ΠΩΛΟΥΝΤΑΙ - ΕΝΟΙΚΙΑΖΟΝΤΑΙ

1. Πωλείται κατοικία 3^{ων} υπνοδωματίων στα Πάνω Λεύκαρα

176 τ.μ καλυμμένοι χώροι και 271 τ.μ. οικόπεδο με κήπο και εσωτερική αυλή, 3 μπάνια, κουζίνα, στεγασμένο χώρο στάθμευσης στην τιμή των €295,000

Τηλ. 24342786, 00441872240504

2. Πωλείται διατηρητέα κατοικία στο κέντρο του χωριού κοντά στην εκκλησία. Πληροφορίες στο τηλ. 99445029

3. Πωλείται Γεωργικό Τεμάχιο (Γα4)

Με δρόμο, στην περιοχή Αγίας Μαρίνας έκτασης 7,5 σκάλες

Πληροφορίες Τηλ. 99997052

4. Πωλούνται:

-Μεγάλα αρδευόμενα τεμάχια στην περιοχή «Βρύση του Νικολή»

-Χωράφι με δρόμο έκτασης 1673 τ. μ. στην περιοχή «Πηγή του Κουννά»

-Χωράφι 18 σκάλες στην περιοχή «Πηγή του Κουννά»

Για πληροφορίες στο τηλ.: 99536169

5. Maria's Court Πάνω Λεύκαρα

Πωλείται κατοικία 170 τ.μ., 3^{ων} υπνοδωματίων με απέ-
ρανη θέα, επενδυμένη με παραδοσιακή πέτρα, υπόγειο
χώρο στάθμευσης για 2 αυτοκίνητα.,

Τηλ.: 96494272

6. Πωλείται κατοικία 3^{ων} υπνοδωματίων στα Πάνω Λεύκαρα

πλήρως επιπλωμένη (κουζίνα, σαλόνι, 3WC, και μπάνιο)

170 τ.μ καλυμμένος χώρος και 150 τ.μ. βεράντες με δικό της χώρο στάθμευσης και με ωραία θέα (βουνό και θάλασσα)

Τηλ. 99800706 και 99164831

7. Πωλείται κατοικία 2^{ων} υπνοδωματίων στα Πάνω Λεύκαρα

πλήρως επιπλωμένη (κουζίνα, σαλόνι, 3WC, και μπάνιο) 120 τ.μ καλυμμένος χώρος και 80 τ.μ. βεράντες με δικό της χώρο στάθμευσης και με ωραία θέα (βουνό και θάλασσα) Τιμή Πώλησης €200.000 + Φ.Π.Α.

Τηλ. 99800706 και 99164831

8. Πωλείται οικιστικό χωράφι στα Πάνω Λεύ- καρα 5686 τ.μ. με δρόμο και ρεύμα

Τηλ. 99445029

9. Πωλείται χωράφι στα Πάνω Λεύκαρα 18 σκάλες με δρόμο

Τηλ. 99776687

10. Ενοικιάζεται στα Λεύκαρα

ημιανεξάρτητη μονοκατοικία, 225τμ, 3 δωμάτια, επιπλωμένο, ανακαινισμένο, παλαιό αρχοντικό με μοντέρνες οικιακές συσκευές στο κέντρο των Λευκάρων. Για όσο χρόνο χρειασθεί.

Πολύ χαμηλό ενοίκιο. Ηλιακό σύστημα.

Επικοινωνία: 99124729, Τάσος

tascyp03@hotmail.com

11. Ενοικιάζεται παραδοσιακή οικία στο κέντρο των Λευκάρων τηλ. 99356652

12. Η εταιρία C & G. KYRIAKOUCDES DEV. LTD

διαθέτει προς πώληση στο συγκρότημα LEFKARA HILL στα Π. Λεύκαρα υπό ανέγερση κατοικίες 3 υπνοδωματίων 110τ.μ., 130τμ.

Και 190τμ. σε παραθεριστική περιοχή με πανοραμική θέα προς τη θάλασσα. Η κάθε κατοικία είναι ανεξάρτητη με δική της αυλή , καλυμμένο χώρο στάθμευσης και με άδεια πισίνας.

Ο αγοραστής δεν θα επιβαρύνεται φόρο προστιθέμενης αξίας (Φ.Π.Α.) σε λογικές τιμές και ευνοϊκούς όρους πώλησης.

Για πληροφορίες

C & G. KYRIAKOUCDES DEV. LTD

Mob. 99445528, tel.: 25396673

E-mail: georgiakyrakoude@cytanet.com.cy

www.lefkaraalonihouse.com.cy

13. Πωλείται παραδοσιακή αναπαλαιωμένη οικία (περιοχή Πηγής) με οικόπεδο τηλ. 96494272

14. Ενοικιάζεται

ημιανεξάρτητη μονοκατοικία, 225τμ, 3 δωμάτια, ανακαινισμένο, αποθήκη, δωμάτιο υπηρεσίας, στα Λεύκαρα, χώρος στάθμευσης.

Για μία η δύο οικογένειες 2 αποχωρητήρια και μπάνια για όσο χρονικό διάστημα χρειάζεται.

τηλ. Τάσος 99472755

email **tascyp03@hotmail.com**

15. Πωλείται οικόπεδο εντός του χωριού (απέναντι από τον Αστυνομικό Σταθμό Λευκάρων)

Επικοινωνία: 00306940135203

**ΔΙΑΦΗΜΙΣΤΕ ΔΩΡΕΑΝ ΓΙΑ ΠΩΛΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΕΝΟΙΚΙΑΣΕΙΣ ΑΚΙΝΗΤΩΝ
ΣΤΑ ΠΑΝΩ ΛΕΥΚΑΡΑ**

Lefkara the place to visit

Famous Lefkara lace recognized by UNESCO

Silverware directly from the workshop

Lefkara delights made before your eyes

Unforgettable scenery from the surrounding hills

**Architectural beauty of local stone-built houses
and narrow stone-paved streets**

Streets decorated with cascading plants and flowers